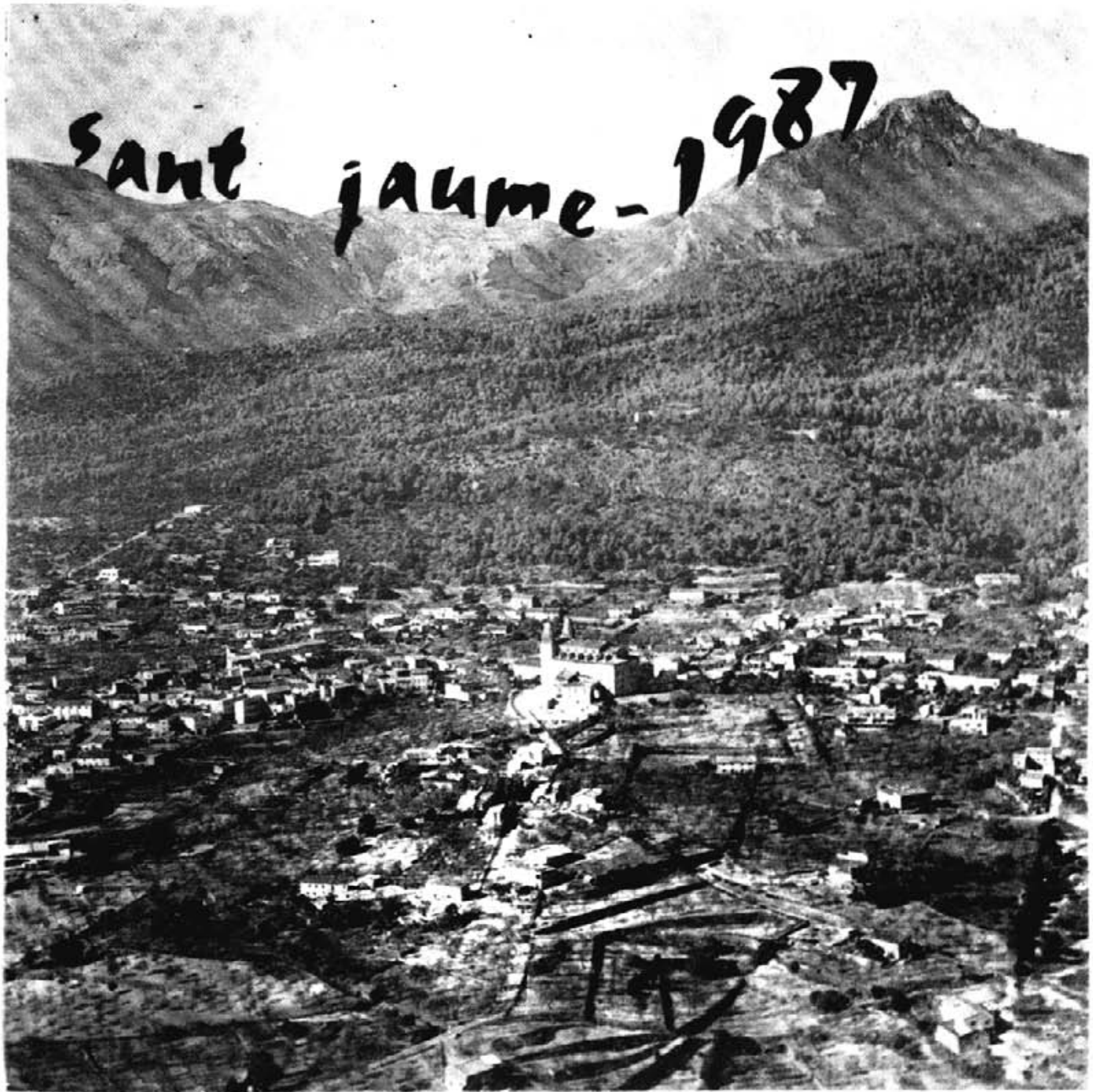

Veïnats

DEL TERME DE CALVIÀ

revista informativa i cultural

preu: 50pts.

nº 51. juliol, 87

EDITORIAL

L'estiu a Calvià és sinònim de festa. Les de la Verge del Carme, Sant Jaume, Sant Cristòfol, Desembarc, i totes les de cada zona omplen les necessitats de disbauxa dels nostres veïns.

Com que cada any feim una Editorial semblant, demanant a la gent que oblidí problemes, que participi dins la festa, que es retrobi amb els amics, etc., etc., enguany, tot i recordant aquests tòpics, tocarem un punt molt més seriós i localitzat.

El punt és la participació i el lloc és Calvià.

Quan devers l'any 78 l'Associació de Veïns decidí organitzar les Festes de Sant Jaume, ho va fer amb la idea de que tornassin esser populars, de que les fes la gent del poble, els joves de Calvià. El resultat ha estat que, durant 10 anys, la mateixa gent ha hagut de fer, Sant Jaume darrera Sant Jaume, les festes. I no perquè siguin acaparadors, no és per això, sinó perquè volen que no perdin el eu caràcter popular, precisament perquè ningú les vol organitzar.

Tristement és així!

Els joves de Calvià, gent de 22 anys per avall no vol participar dins l'organització de les festes, i solen emprar com excusa l'eterna referència a que són problema de l'Ajuntament. "Si l'Ajuntament vol festes, que les faci ell", això és el que es deixa caure. Quina mentida i quin engany! Les festes són del poble i les ha de fer el poble, únicament així la gent s'estimarà Calvià com una cosa seva, participant dins la vida.

I mentrestant, aquesta gent, que sempre és la mateixa, està ja cremada, perquè viu que ningú s'anima, perquè tothom, INJUSTAMENT, les critica, perquè els mateixos calvianers les rompen la idea de fer un Calvià gran...

Tots vosaltres, sí, tots vosaltres, tots aquells que criticau per sistema, que no vos decidiu mai a participar en res, només en destruir, sense veure que cada vegada vos destruiu una mica més a voltros, idè, tots vosaltres, no teniu ni tan sols el dret a opinar sobre les Festes perquè, sistemàticament, vos heu amagat quan vos han demanat col.laboració.

I MENTRESTANT, ENGUANY, A JULIOL DE 1.987, UNICAMENT L'INTERES DE 4 ó 5 PERSONES, sí, heu llegit bé, 4 ó 5 persones, FARA POSSIBLE QUE CALVIÀ TENGUI FESTES DE SANT JAUME.

Ens sap gr3eu haver fet una editorial tan pesimista, però és que les circumstàncies no permeten fer res millor. Esperem, al menys, que serveixi per fer reaccionar la gent.

REVISTA VEÏNATS

P.M. 1/1.983.

RECORDAU QUE DURANT EL MES D'AGOST VEÏNATS TANCA LES PORTES PER VACANCES I NO ES PUBLICA FINS SETEMBRE.

BON ESTIU!!

Col.laboradors.- Equip Arqueològic, R.T.F., Maria Duran, Joan Rubio, Biela Quetglas, Pere Morey, Pep Rubio, Premsa Froana, Antoni Fuster, R. Guerrero, A. Agualeles, Josep Suàrez.

Màquines.- Miquel Herrera, Xisca Esteve, Carme López, Pep Rubio.

Fotografies.- Veïnats.

Muntatge.- Xisca Esteve, Miquel Herrera.

Ordinador.- Joan Vidal.

Coordinadors.- Miquel Herrera, Pep Rubio.

Els articles recollits a la Revista Veïnats expressen únicament el pensament dels seus autors i ells en són els únics responsables.

ELECCIONS MUNICIPALS

Ara que hem tengut més temps, podem oferir-vos un resum dels resultats de les passades eleccions municipals.

A les mateixes, el guanyador va esser el PSOE, que va aconseguir un 42'77 % dels vots emesos, seguint-lo, ja a certa distància A.P. amb un 19'58 per cent.

Els altres grups es varen moure dins uns percentatges que no superaven el 10 %. Així, S'Unió Calvianera aconseguia el 8'53 %, Gente del Pueblo el 8'21 %, Unió Mallorquina el 6'59 %, el C.D.S. un 6'34 %, Esquerra Unida el 2'89 %, Partit Radical un 1'11 % i el P.S.M. un 1'10 %.

En quan a vots rebuts, tót quedà així:

- P.S.O.E.- 2.796 vots.
- A.P.- 1.280 vots.
- U.C.- 558.
- G.P.L.- 537.
- U.M.- 431.
- C.D.S.- 415.
- I.U.- 189.
- P.R.B.- 73.
- P.S.M.- 72.

Estant així les coses, la Llei d'Hont donava 9 regidors, i la majoria absoluta, al PSOE, 4 a A.P., 1 a U.C., 1 a G.P.L., 1 a U.M. i 1 a C.D.S.

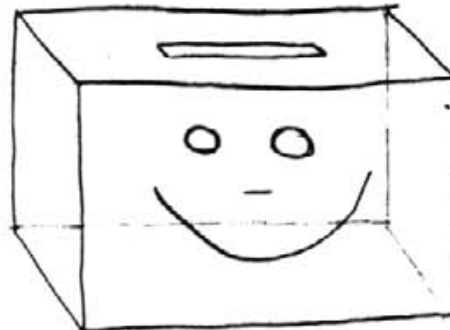
Però, per seguir amb la norma de que al nostre Terme sempre han de pasar fets extranys, resultà que a les actes dels escrutinis de Portals-Nous i de Palma Nova, hi havia uns 100 sobres sense obrir, perquè eren distints dels donats per la Junta Electoral. El partit s'Unió Calvianera presentà un recurs demanant que s'obriessin, de manera que quan es va procedir a comprovar el seu contingut va resultar que tots, menys tres o quatre, eren per Unió Calvianera, augmentant aquest partit en un regidor, mentre que el PSOE en perdia un i, amb ell, la majoria absoluta.

Aquest darrer partit decideix presentar un altre recurs i, per això, la constitució de l'Ajuntament que da enlaire mentres el Tribunal es defineix, fins dia 20 de Juliol. Es de suposar que quan aquesta Revista sigui al carrer, ja serà conegut el resultat.

Sobre aquest fet han aparegut comentaris molt delicats a la premsa, però per ventura el més greu ha estat el d'una publicació que referia que el Sr. Xamena, cap de llista de S.U.C. afirmava que els 100 sobres s'havien d'obrir perquè contenien vots que eren seus. Aquest comentari, fet així, presuposava que s'havia perdut el dret més elemental a una votació, el seu secret.

Curiosament, si comparam els resultats obtinguts a les municipals del 83, en que només surtiren tres grups, per tant només podrem compara amb ells, tot i advertint que el Sr. Xamena encapçalava, en aquells dies, l'opció d'A.P., partit que abandonà al poc temps de ser dins l'Ajuntament, poer constituir S.U.C. Si comparam, com déiem, els esultats, advertirem que l'únic partit que ha pujat ha estat el PSOE, que d'un 40'38 % ha passat a un 42'77, mentres que A.P. ha devallat d'un 24'36 % a un 19'58, essent el fracàs més estrepitós els d'U.M., partit que ha passat d'obtenir 5 regidors i un 26'95 %, a tenir un sol regidor i un 6'59 % dels vots emesos.

Si haguéssim de localitzar a cada indret el que ha votat la gent, veuríem que el PSOE ha guanyat a tots els llocs menys a Portals-Nous I lletes i a Es Capdellà, llocs aquests on ha guanyat A.P.

L'abstenció s'ha col.locat en un 42'64 %, i els llocs amb major participació han estat:

- Es Capdellà: 80'47 %.
- Calvià: 77'24 %.
- U. Galatzó: 73'01 %.

La resta ha quedat així:

- Ca's Català-Illetes i Portals Nous: 53'01 %.
- Palma Nova: 54'6 %.
- Son Ferrer: 62'11 %.
- Santa Ponça: 54'03 %.
- Magaluf: 38'97 %.
- Costa de la Calma: 49'5 %.
- Peguera: 59'1 %.

LES MONGES

Un greu problema s'ha destapat durant els primers dies d'aquest mes, quan la gent ha advertit que les monges que queden a Calvià, deixaven el convent, seguint instruccions superiors, per anar a un altre poble. Així doncs, semblava que ens quedàvem sense aquesta figura tan tradicional al poble.

Per primera vegada en molts d'anys, tots els veïns s'han unit per solucionar enfront eel problema, i el dijous dia 9 enfront de la convocatòria de l'Associació de Veïns, prop de 300 persones es convocaren a Sa Societat per acordar anar massivament a Ciutat a reclamar la presència continuada de les monges a Calvià.

Segons sembla, el problema existent és la falta de vocacions, la qual provoca una redistribució de les monges tot arreu de l'illa. Com que aquí es considera que ja hi ha un metge i un practicant, la superiora trasllada les monges que hi havia a Calvià.

Calvià sencer ha reaccionat davant aquest fet, el que s'ha d'evitar de totes totes és que es polititzi, com segurament pretendran fer alguns elements.

LLIBRES

Una gran activitat de publicacions es registra a l'Ajuntament. Continuant amb la Col.lecció Garballó, s'han tret dos nous títols: Calvià, del verde al azul, de Gina Garcias i Sebastià Verd, i Notes històriques de Calvià, segles XIII-XVI, de Ramon Rosselló.

Com a treball molt complet, ha vist la llum el llibre titulat El Pecio de s'Illot del Sec, de Antonio Arribas, Damián Cerdà, Gloria Trias y Javier de la Hoz.

Des de les modestes línies de Veïnats, volem considerar tres aspectes:

1er.- Els dos llibres històrics ens semblen profitosos i ben fets.

2on.- És vergonyosa l'actitud que es té enfront del català, que perme que únicament un dels tres llibres estigui en la nostra llengua. Ni tan sols s'ha contemplat la possibilitat de fer edicions en les dues llengües.

3er.- Es deplorable el llibre de Calvià, del verde al azul, per quan es permet opinar sobre el nostre poble, sense parlar per res amb la gent d'aquí, sinó que es limita a posar referències extretes d'altres llocs, com poden esser els tmps del moviment obrer, on Calvià jugà un paper preponderant, o, per no esser tant transcendetals, els punts referits a les festes de Sant Jaume, que són escrits utilitzant com a material de referència el llibre l'Essència de Mallorca, sense pensar, no en la gent que fa les festes ara, sinó en els vells que veien com eren subhastades entre grups de gent del poble que presentaven ofertes a l'Ajuntament. Creim, de veritat, que no hagués costat res utilitzar material existent i de carn i ós per a fer aquest llibre.

PUB ROLLING'S
MUSIC-BAR "ES CASINO"
 Ca'n Vich, 3 - CALVIÀ

PATRIMONI MUNICIPAL: 6.000 MILIONS

Segons consta a l'inventari municipal aprovat al ple del dia 25 de Juny, el patrimoni de l'Ajuntament de Calvià, és de sis mil milions de Ptas.

L'inventari es desglossa com segueix:

-Quatre mil cinc-cents milions en bens immobles, essent la meitat zones verdes. Les parcel·les cedides pujan fins a prop dels vuit-cents milions, Els immobles més de cinc-cents. Les depuradores, uns tres-cents seixanta i pel demés, dins del mateix apartat de immobles, les reserves municipals són uns dos-cents cinquanta milions, els solaris urbans prop de cent setanta i les finques rústiques, uns vuit milions

També s'han inventariat els bens mobles de caràcter històric-artístic, que dona les seves característiques, no s'han valorat.

També se destaquen els crèdits a favor de l'Ajuntament pujant als mil dos-cents seixanta set milions, les existències a tescreria, prop de cent setanta milions, els vehicles de l'Ajuntament, uns vuitanta sis milions, i tots els bens sense valor artístic, fins als quaranta dos milions.

Al mateix ple, s'aprovà per unanimitat la sol·licitud d'una subvenció de 218 milions de Ptas al Consell Insular de Mallorca, per a la construcció del nou edifici municipal.

CONCERTS A LA GESPA

Una important iniciativa cultural es durà a terme durant tot l'estiu. Es tracta d'una cooperació entre l'Ajuntament de Calvià i el Reial Golf de Bendinat, gràcies a la qual es realitzaran un total de 7 concerts de música clàssica, subvencionats pel Servei Socio Cultural municipal, que tendran lloc a les instal·lacions del Golf, concretament al Forat nº 10, i seran totalment gratuïts.

L'originalitat està en que es fan a l'aire lliure, sense cobrar entrada, i permetran una audició molt informal, tot coincidint en vespres de lluna plena. En resum, podrem gaudir d'una excelent música mentre estam a la fresca, asseguts sobre la gespa del golf.

El programa és el següent:

JULIOL

Dia 11.- Quintet de vent de Mallorca.

Dia 31.- Quartet de Corda Bentley.

AGOST

Dia 7.- Orquesta de guitarres de Mallorca.

Dia 17.- New American Chamber Orchestra.

Dia 29.- Taffel Musik.

SETEMBRE

Dia 6.- Orquesta de càmara del Conservatori.

Dia 19.- Orquesta Simfónica Petrasasi, encara pendent de confirmació.

COMESTIBLES.

SIMÓ

Mayer, 80

CALVIA

CASA DE CULTURA

MAGALUF

La Casa de Cultura de Magaluf té organitzades una sèrie d'activitats per a cubrir l'estiu, i més concretament els mes de Juliol. Així, tots els divendres a les 18 hores, té lloc el "Video-divendres", amb projecció de pel·lícules d'entreteniment, que ant poden servir per a petits com per a grans. Durant aquest mes es podran veure: Tootsie, La bruja novata, Aterri-za como puedas, La guerra de los mundos o la loca historia del mundo y Ahí va ese bólido.

D'un nivell més elevat pot esser l'exposició que té lloc fins a dia 20 de juliol a aquest casal. Organitza la mateixa el Centre Internacional e Creativitat i exposen Barbara Coucke i Muriel.

CARTAS A LA REVISTA

Palma Nova, 18 de Junio de 1.987

Ante todo quisiera dar la enhorabuena al pueblo de Calviá por haber dado una lección al partido U.M. por lo del voto perdido en la última legislatura, ya que han demostrado tener una gran inteligencia a la hora de votar esto es DEMOCRACIA.

También quisiera recordarle al Sr. Obrador, que no siga con la arrogancia de los Sres. que tienen altos cargos en el P.S.O.E., ya que el otro día lei en un periódico, que todos los que han votado a la G.P.L. y U.C. han conseguido formar un sindicato de resentidos, por favor Sr. Alcalde, cuidado no sea que las próximas elecciones, nuestro pueblo le de a este orgulloso representante del P.S.O.E. una lección como a los de U.M.

Sin más y esperando que sea publicada mi carta se despide atentamente

Antonio Torres

NO TE'N FOTIS CLOTI FLOTIS

Com que feia temps que no sortia res d'en Rufus T. Firefly, crec que ara és l'hora. Au!, aquí teniu notícies.

- En Cela va acunyar la frase "este disparatado término". Les eleccions la confirmen.

- Un dels candidats a batlesa va dir que aprenia política pagant impostos. Jo només he après a deduir el màxim de la "base imponible".

- Pareix ésser, que l'enfrontament entre dos dels candidats, és degut a que un d'ells, l'ha pres els cromos a l'altre. Han dit fons ben informades.

- Unió Mallorquina feel al seu nom. Més unit que un tot sol, impossible!

- Encara no comprenc com hi ha partits que fan la campanya sense fer un sol mitin.

- Internacional. Respecte a l'Iranga-te, en Reagan diu: "Però, si és tot una broma! En realitat eren focs artificials!"

- A l'URSS com que se'ls morien tots els caps d'estat per ésser massa vells, trien un de jove. Pareix ésser que aquest acabarà amb tot el vell Politburó.

No m'hi fic amb les animalades dites a la campanya, perquè no acabaria mai. Però les tenc guardades.

R.T.F.

**Ultramarinos MIR y
Pescados Puerto de
Pollensa**

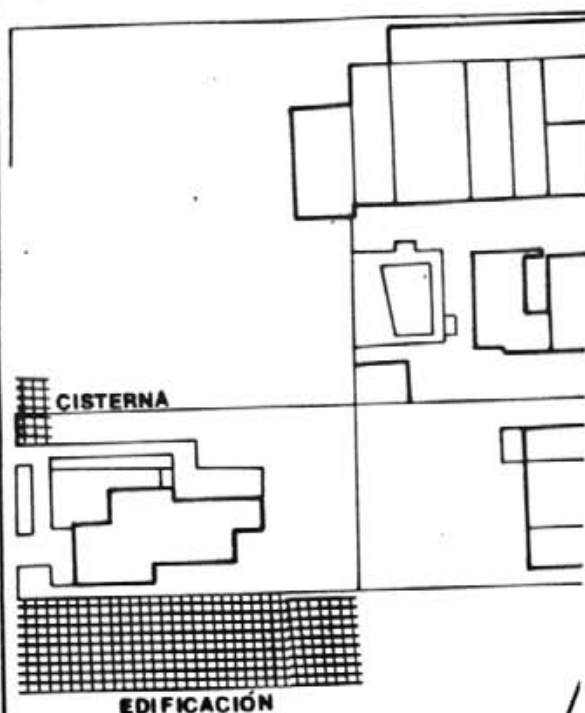
Tel. 07 02 00

C/ Ca No Curo, 4. CALVIÀ

JACIMENT ARQUEOLÒGIC

VIA PUIG BLANC

SA MESQUIDA

En la urbanización de Santa Ponça, en un solar delimitado por la avenida Jaume I, y las vías Puig de Randa y Puig Blanch se halla situada una construcción de tipo rural romano, que se ha identificado con la descripción que J. Seguí Rodríguez hizo de unos restos que se podían apreciar en un lugar denominado Sa Mesquida en el B.S.A.L. en el año 1886.

Esta identificación fue verificada en el año 1976, al construirse un chalet en esta zona, y poderse recoger grandes cantidades de cerámica de las tierras removidas por una pala excavadora(1).

A finales de 1984 se tuvo conocimiento de los inicios de unas obras en el solar contiguo al devastado hacía ocho años, por lo que se paralizaron las mismas, iniciándose una excavación de urgencia en el lugar.

El resultado de esta campaña y las siguientes nos han permitido documentar hasta el momento seis habitaciones, (de las cuales ha desaparecido la número V, parte de la VI, y parte de un depósito de ésta última debido a la "limpieza" que se realizó del solar en donde se hallan ubicados los restos de este yacimiento, al reiniciarse en noviembre de 1984 las obras).

Por el tipo de yacimiento que es (al no aparecer ningún resto arquitectónico en superficie), el sistema de excavaciones empleado ha sido el de extensión, lo que nos ha permitido el poder identificar el número de habitaciones indicadas, teniendo solamente terminada la excavación de la número II, en donde se puede apreciar el portal de entrada, de una sola pieza, el pavimento de "opus signinum", y dos elementos semicirculares en las dos esquinas de la pared nº 6, siendo posiblemente uno de ellos un hogar.

Destaca de este yacimiento la presencia, en la habitación nº VI de un depósito con una piqueta semicircular adosada, con una posible utilización en un proceso de salazones, tanto debido a su forma, como al haberse localizado en dicha habitación una pesa de una red.

A finales de 1985, en otro solar de esta misma zona de Santa Ponça, y perteneciente a esta misma estación arqueológica, se pudieron identificar los restos de una cisterna que había sido en parte arrasada en el rebaje de tierras de una obra allí iniciada.

De los materiales que hasta el momento se han recuperado, se puede indicar que esta construcción rural romana estuvo ocupada desde finales del siglo I a.C., hasta inicios del II d.C.. Se han documentado algunos fragmentos de ánforas ebusitanas tipo PE 18, y en mayor cantidad PE 25(2). Ánforas de la costa catalana, pertenecientes al siglo I d.C. (3).

Como elementos que nos han proporcionado unas cronologías precisas, se puede destacar la marca de alfarero sobre una cerámica sigillata aretina del taller de L. Saufeiús Gausa, fabricada en el primer cuarto del siglo I d.C. (4), la moneda de Tiberio, y la de Nerón.

La presencia de cerámicas de cocina norteafricanas son los elementos cronológicos que nos permiten afirmar, hasta el momento, un abandono del lugar a inicios del siglo II d.C. (5).

En cuanto a la funcionalidad de la misma, de momento parece que nos encontramos ante una villa romana que en parte podría haberse dedicado a la pesca y posterior salazón de pescados

En cuanto a la cisterna de esta edificación rural que, se sitúa hoy en día a dos solares más abajo de la calle Puig Blanch, en relación a las estructuras de habitaciones que tenemos documentadas en la zona en donde se ha construido un supermercado, los materiales que nos están proporcionando las excavaciones en curso nos datan del final de su utilización a inicios del siglo V después del cambio de Era, existiendo una notable diferencia cronológica entre los restos de hábitat que hasta el momento se han podido estudiar, y esta cisterna que pertenece a la misma edificación. (6)

Es lamentable las destrucciones que de esta edificación romana se han ido realizando a lo largo de estos últimos diez años, puesto que, en las condiciones en las cuales nos ha llegado y en las cuales trabajamos, creemos que será muy difícil el poder llegar a interpretar la funcionalidad, extensión y marco cronológico de este importante yacimiento arqueológico del término municipal de Calvià, único de este tipo en el mismo, y único en el cual se ha trabajado en toda Mallorca, puesto que, hasta el momento, se han identificado muy pocos.

NOTAS

(1) Noticia y materiales recuperados gracias a A. Vallespir.

(2) RAMON, J. La producción anfórica púnico-ebusitana, Ibiza 1981.

(3) TCHERNIA, A. ZÉVI, F. Amphores vinaires de Campanie et de Tarracinaise à Ostie. Recherches sur les amphores romaines, Roma 1972. PASCUAL, R. Las ánforas de Layetania. Ecole française de Rome, Roma 1977.

(4) OXE, A.; COMFORT, H. Corpus Vasorum Aretinorum, Bon 1968. HOFMANN, B. Catalogue des estampilles sur vaisselle sigillée. Ae. A.F.A.M. Sites 1985.

(5) AA.VV. Atlante delle forme ceramiche I. Enciclopedia dell'arte antica, Roma 1981.

(6) Los materiales que nos está proporcionando proceden tanto del norte de Africa, como del sur de Francia, en especial de la zona de la Narbonense, pudiéndose incluso identificar algunos fragmentos que podrían asociarse a las producciones de la zona de Aquileya (Norte de Italia).

EL PREMI DEL MES

Encara que siguin les festes de Sant Jaume, enguany ens botarem l'amnistia. Rebi aquesta solemne bufetada el Gabinet de Premsa de l'Ajuntament de Calvià, perquè al darrer número e la Revista "Calvià", presenta únicament tres articles en català, a part de la pàgina d'exercicis (que no és informativa).

La gent ha donat exemple del seu interès per la nostra llengua, acudint de forma massiva als cursets que es fan a Magaluf, Sta. Ponça i Calvià, però si l'Ajuntament els segueix reme- tent informacions a les que la nostra llengua està pràcticament oblidada, poc, o gens, avançarem.

GABINET DE
PRENSA

GRUAS CALVIÀ

SERVICIO PERMANENTE

69 08 28 - 68 09 70
67 04 63

CALVIÀ-MALLORCA

GLOSSES

I ara que ve temps de festa, recorda rem un parell de glosses; aquesta tradició tan nostra que no s'hauria d'oblidar mai.

Aquestes han estat arreplegades per na Maria Duràn.

*Jo voldria que ploqués
un any i mig de llimones,
i a ses dones petitones
es torrent les se'n duqués.*

*Una cançó ben dictada
de quatre mots estí bé
de cinc i de sis, també
i de set, ja és codolada.*

*Posa suc o lleva vidre,
mal sa peresa et doblec!
què no saps que en no fer tec,
es cap d'amunt és sa mida?*

*Se pensava s'estufat
que jo l'aniria a cercar
i ara ha hagut de tornar
perquè estava enamorat.*

*Una dona vella, vella
que tenia nou-cents anys
se casti amb un jove
que en tenia mil i tants.*

*Una dona amb mi estaria
com els ríngels en el cel
tot seria pa i mel
perquè ella comandaria.*

*En mig de la mar hi ha
pedres petites i grosses
si voleu veure carroces
anau al carrer forri.*

XERRADES DE CAFÈ

Per Joan Rubio i
Biela Quetgles.

Ens ho havien dit, però fins que no ho tocàrem amb les mans no sortírem del dubte. I la cosa no és altra que la cordialitat i obertura de caràcter del nostre xerraire, que com adjectiu més adequat, ara que estam en el temps de concedir títols (millor esportista, o "miss" Europa, per exemple), li podríem atorgar el del pagès complet: sembra, empelta, llaura, fabrica les seves pròpies eines, fa planters, cria animals, fa formatge, pasta, cuina, i es permet el luxe de donar consells a joves estudiants o a afamats enginyers (si Hisenda se n'adona de tanta varietat li posarà un inspector que el vigili), es tracta d'un granat infant de marina: el Sen Joan de Ses Algorfes (Joan Vidal, pare).

A on la tafona, en altre temps, va esser un element molt important a la vida de la pagesia, ens asegüem per captar el relat d'aquest seixanter que ha habitat sempre en contacte amb la natura.

Felanitxer de naixement, va viure a Santanyí, a Lluçmajor, a part del poble on va nèixer, i a Calvià, on ha passat la major part dels seus seixanta-nou.

Majoral, o l'amo, tan d'hort com de secà. Les primeres possessions que va dur eren de la banda del pla (Lluçmajor, Campos). Quan el senyor li digué que havia d'agafar Ses Algorfes, s'ànima li pegà als peus, idòno hi havia gens ni mica d'hort, i tot eren oliveres. Però des del dia que prengué la decisió fins ara, no ha tornat canviar de paratges (fa 34 anys).

Des de que se'n va fer càrrec, va observar que l'olivera no era un arbre econòmicament recomenable, i consellà al senyor d'anar-les baratant per ametlers. I com que el moviment es demostra caminant, ara una tirada i suara un coster, va demostrar que la teoria era perfectament realitat. Ara passen els 4.000 ametlers. Tota la finca té quasi 900 quarterades, de les quals més de 600 són de garriga.

Cent trenta tones de garroves i vint-i-set d'ametles són els màxims de producció, hores d'ara, que seran superades en uns propers anys, ja que molts d'ametlers no han arribat a la seva plena. I tot fet per dos homes, ell i en Toni Vica, a part d'uns col·lidors d'ametles que venen exclusivament a això.

Home decidit, als dotze anys ja duia una arada amb rodes. Feia als amics i als pactes, la seva paraula és una escriptura. Gran i gros, gratant els cent quilos. I no gens autoritari amb els seus, no era necessari cridar l'atenció a cap missatge, bastava fer-li davant el que es volia que fes, per captar immediatament l'intenció de l'amo.

Amb l'experiència, i degut, com diu ell, a que la necessitat t'obri s'enginy, coneix el percentatge d'èxit dels empelts, el cost d'una quarterada de faves, la producció prevista, els jornals que s'hi han d'invertir per aconseguir la producció òptima. Una enciclopèdia (130 quilos de fava per a sembrar, 4 sacs d'abono. Rendiment: 30 quarteres de faves i dos jornals de dos homes per a segar-les i baterles).

No li cauen els anells, a pesar del seu saber, en rebre el consell d'un company o dels serveis agrònoms. Així, els diferents sembrats més adequats a unes terres que les altres, mitjançant una anàlisi, reconeix que és un gran avanç, també com els abonos. A les faves abono comú, al sembrat o nitrat o sulfat amònic, als ametlers 15-15, al pebrers sulfat amònic, no els hi posen ni abono ni fems perquè podreixen l'arrel.

Al garrover li podem posar un ametler ben aferrat i tots dos viuran, en canvi una olivera no pot tenir res en 20 metres de distància, perquè escampa les arrels i xucla l'aliment de tota quanta planta viva té al devora. És comparable amb la incompatibilitat del pi amb altres plantes.

Un dels seus invents ha estat batre damunt l'era amb el tractor i 5 carretons aferrats a una barra, amb 1 hora i mitja quedava tot batut.

Ha pastat fins fa uns anys. Ara el metge li ha prohibit per una operació de cor que li creua tot el pit).

Té una mà molt especial per torrar les porcelles, i la meitat dels que això signam garantitza el plaer que és asaborir una porcella feta al forn per ell.

El formatge i el brossat sortit de les seves mans tampoc es queda endarrera. Es comença de la llet de ovella passada pel fogaser (colada), la llet era la munyida el vespre abans, al encalentir-la i perdre la fredor se la posava dins un cossi i se li afagia l'herba (el "cuajo") que es en en pots i t'indiquen aproximadament la mida per la quantitat de llet, perquè el formatge no sigui nimassa sec ni massa humit.

En tombar l'alfàbia i veure que la llet es separava de la pared es disposava a fer-se el formatge. Amb un cuarot es posava dins un fogaser que es farmava per treurer-li el sarigot, que degotava dins un ribell. Quan ja no caia gens de suc es posava dins el motlo i pitjant pitjant se li donava la forma i se'l posava a la premsa. En estar ben premsada es dipositava dins un ribell amb aigua sal, i el formatge assimilava el que necessitès. El sarigot que sortia del formatge es bullia dins una caldera (només arrencar el bull). Realment el suc, abans de treurer-li el brossat, es diu llet formatjada i quan el brossat està fet (després d'aquest bull) es lleva la capa de brossat, un dit o dos, i el suc que té al cul és el sarigot, que ja no serveix més que pels animals.

sa Moneda

S'AVENC DE SA MONEDA (II)

per En. Pere Morey

Ha tocat totes les feines del camp. Aquest porquet que il·lustra el reportatge només feia 376 quilos i el va escórrar, així com també escorxaria un xot o un eriçó (animal que ha caigut en la més completa ignorància, però fins i tot per famílies pudents els hi servia per donar gust a l'arroç de les grans ocasions).

Ha fet de mecànic de les seves eines, aprenent darrera en Pep des Forn (q.e.p.d.) al que tenia per un gran mecànic.

La dedicatòria d'un llibre d'un enginyer agrònom, aconsellat per ell com déiem abans, diu així: "A Juan Vidal cuyas charlas de estos años han ayudado mucho para la elaboración de este libro, con agradecimiento". Ventura Rubí.

Ens va mostrar fotos d'ametlers que duen 2 o 3 saquetes d'ametles, arròs que va conrar dins un cossi, un recollidor d'ametles fet per ell mateix.

I, per finalitzar, cosa difícil en un home tot obert, ens va xerrar d'una gran pescada amb el pare de Na Biela, de més de cent quilos de peix. Això ens digué.

-Hel'ò! Mister Roquer? Will you be in Palma next week?

-On^o second, Mister Hafiz... Aina, òvols mirar si tenim cap empenyo la setmana que ve? ¿No? Idò apunta'm En Hafi: de Teheran... Mister Hafiz? You will bi welcome. Yes, the 13th... OK, I will be at the airport. See you! Aina, aquest cabrit me ve en divendres i em fotrà es cap de setmana.

-Pobre senyor Roquer, sempre li passen aquestes coses. ¿I a què ve?

-Jas, no li ho he pensat a demanar! Potsen dugui qualque comanda. Bé, ja ho veurem.

...

-Mon pare, ifan cap pel.licul.la bona aquest divendres per anar-hi tots dos?

-Pel.licul.la, íeh? M'arriba es representant d'Iran amb dos bergants i els nauré de passejar.

-Iran no és Pèrsia?

-Això mateix.

-IDC, IDO!!

-íEh? Ah, sí, no et preocupis, li denanarem si ha rebut sa carta. La hi vaig enviar fa deu dies, i a lo millor encara no ha arribat.

-íA lo "millor"? Bé, en tot cas l'hem de dur a veure s'avenc.

- Però Bernadet, quan aquesta gent se per aquí sols té ganes de menjar, beure i etcètera. Tu te creus que tothom té tantes ganes com tu de veure S'Avenc de sa Moneda.

...

-Mee. ammegous kiheren ber Avenc Monica.

Per esser iranià, aquell bergant parlava un castellà bastant intel·ligible, i prou millor que el farsi que parlava En Pere Roquer, així que s'hagué de limitar a murmurar un "Ahlan", o sia "benvingut", als imponents "ammegous": un gegantís d'un metre noranta, el pit com un tronc i els braços com cimats, i un aiatola de capa bruna, barba negra i turbant blanquíssim, que se'ls mirava de fit a fit, amb una intensitat que enrampava, com si els estigués furgant dins el cap. Hafiz, el representant, estava com a encongit devora aquells dos, dels quals semblava emanar una mena de força, d'autoritat, de saber exactament què volien i com assolir-ho. I força era allò que tenia el més grandot, que es presentà com a Seyyed Firdausi.

-Salim alikum, Ismi Shitani -digué l'aiatola amb una veu tan fonda que semblava sortir del cul d'una gerra. "La puu sia amb vosaltres. Jo som Shitani", havia dit, i En Pere Roquer pensà: "Més tost podries dir-te Shaitani, diabòlic, amb aquesta cara".

Travessaren la sala d'arribades de l'aeroport entre un silenci expectant, causat pel pas de l'aiatola; sols els comentaris dels taxistes i xofers dels autobusos, una tropa que se'n fot del món i de la holla, es deixren sentir.

-Jas, mi'te'l en aquest amb sa tovallola pes cap! Uei, puta moro, vejam quan mos davallanàs es gasoil, cabrit. ¿I on deu tenir ses quatre-centes dones, s'aliardo? N'hi podem fotre mitja dotzena, i ni se'n temerà.

En Pere Roquer demanà a Allò que ningú no anomenàs Khomeini, perquè allò sí que ho hauria entès, i anau a saber quina s'hauria armat si aquells bergants prenien es tió per la banda del caliu.

Pujaren al cotxe, i li estrenyeren cap a l'hotel del Passeig Marítim on tenien les cambres reservades; pel camí En Pere provà d'encetar conversa amb l'agent, li demanà noves del mercat, si li duia cap comanda i tot això, però l'home, habitualment tan cortès i comunicatiu, sols li donava respostes curtes, quasibé seques, com si estigués absent, preocupat. De coa d'ull, En Pere veié com les mans se li retorçaven com un ca amb una puça a la coa, i quan a la fi entraren a l'autopista, aprofità per pegar-li una ullada, demanant-li si es trobava bé.

Hafiz suava.

Es mig girà cap a ell i En Pere pogué llegir una súplica als seus ulls. "Si et plau, no em demanis res pus". Amb la mà assenyala cap als dos del seier de darrera i li féu el signe internacional d'"espera": la mà oberta, com pitjant cap avall.

Pel retrovisor, En Pere veia l'aiatola fixant-lo amb els seus ulls negres i malrits. En Firdausi mirava per la finestra, provisionalment amb la guàrdia baixa.

-Tot això és molt estrany -pensà En Pere, i es concentrà en el trànsit, que s'anava espessint a mesura que s'acostaven a Ciutat, provant d'enfilar una vegada i altra el camell del seu cotxe pels forats d'agulla que s'obrien ara i suare entre autocars i camions. I de tan consirós que estava, no amollà les quatre informacions habituals sobre la vila vella, les murades, la Seu i l'Almudaina, reflex condicionat del seu temps de guia, molts d'anys enrera.

Ja a l'hotel i una vegada allotjats, els convidà al glopet de benvinguda -taronjada per a tots, és clar, perquè amb aquells musulmans mai no se sabia- i En Pere decidí envestir tot dret i demanà al seu agent si aquells dos senyors venien a comprar aixetes o a veure l'illa.

-Mees ammegous kiheren berr Avenc Moneda.

-¿I no voldrien veure sa fàbrica, primer?

-Mees ammegous kiheren...

-Està bé, està bé. Demà a les nou vos vendré a recollir. Duis sabates fortes, que no tot es camí està asfaltat. Ah! I demanau a s'hotel que vos preparin bossa de picnic i begudes, que allà sots hi ha s'aigo des degotissos.

S'acmiadà i partí cap a ca seva, ben consirós per la fixació que tenia el seu representant Hafiz, un home que fins llavors sempre havia estat l'aguait de qualsevol cosa semblant a una comanda que es mogués a prop d'ell. I ara, aquí me'l tenia, tot ncalotat que els seus "ammegous" volien eura. S'Avenc de sa Moneda.

...

-L'ri, que bé! Vaig a preparar ses coses: notes, corda, pila, brúixola, trinxet, cantimplora, farmaciola, lupa...

-A poc a poc! Jo sols he dit que demà havia de dur aquests perses a veure s'avenc, però no crec que te vulguin.

Consternació.

-Pe-però mon pare, jo sempre vos podré ajudar. Sé enfilar-me en ets arbres si mos perdem, puc passar per forats més petits, sé tirar amb bassetja...

-D'acord, d'acord. Telefonaré a s'agent, i as mateix temps miraré si puc aclarir què li passava, que l'he trobat com a retgirat i rarenc.

-¿Ho:el Pal.las? ¿Em voleu posar amb sa cambra 707...? Mister Hafiz?

-...yes...

-Hello, Mister Hafiz, Roquer speaking.

-...yes...

-(Que xerra de fluix aquest homenet!) My son Bernadet would like to join us tomorrow, do you mind?

-No, but my friends... Listen, Mister Roquer, it is very dangerous...

-Tuuuuuuuu...

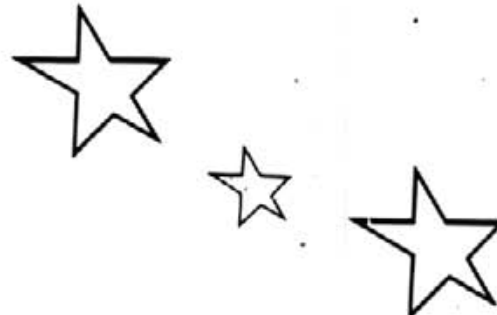
-Jas, ara ha penjat, aquest bonnot...! ¿O l'han fet penjar?

Sense amollar el telèfon, En Pere tornà a comunicar-se amb l'hotel, però aqueta vegada parlà amb el director, compny seu d'escola (per això li duia clients, és clar).

-Sior? Escolta, aquests tres clients que vos he duit avui són una mica particulars. M'agradaria saber quins andarivells duen, si surten, quines telefonades fan, si reben visites i tot això... No, no te vull aficar dins cap embull, basta que sa telefonista els desconnecti sa línia directa i que els faci passar per sa centralita i que m'apunti es telèfons que demanin.. No, no estic jugant a Mortadelos, te dic que no em pareixen gaire cristians. Bé, ja sé que són moros, però tu ja n'entens... Molt bé, a reveure i molt agrait.

...

(Extret del seu llibre "Rondalles pels qui els agraden blanques". Ed. Moll.87)

FESTES

Quan a les acaballes de l'any 1.982, un grup de gent ens decidírem a treure un primer exemplar de la que seria Veïnats, en Pep Rubio hi va escriure un article titulat "Sa Festa Major (Es Ball)", relacionat amb les antigues festes de Sant Jaume.

Essent que ens trobam en vísperes de les mateixes, reproduim íntegrament el mencionat article.

SA FESTA MAJOR (ES BALL)

Aquest article va dirigit als joves que no han conegut la festa antiga i, naturalment, a despertar els records dels qui l'han viscuda, i està obert a les rectificacions dels possibles desbarats que hi puguin haver.

Introducció.

Quan xerram de festa sempre ens referim a qualque cosa especial dins l'any, dins les feines normals del camp o de la ciutat.

A Calvià dues de les tasques més importants, econòmicament xerrant, els nostres camps han estat, i encara són, les del blat i les de les ametles.

Entre les dues fortes tasques hi havia un descans de 2 setmanes a 1 mes de durada.

Apart de les devocions religioses a cada sant particular a cada poble s'ha de tenir en compte, sobre tot, les necessitats econòmiques de cada comunitat. Per això no és d'extranyar que les festes patronals o festes majors de molts de pobles de Mallorca es localitzin entre Sant Joan i Sant Jaume (Sant Pere, Sant Cristòfol, el Carme) perquè els dies intermijos són de relativa calma entre les dues tasques agràries comentades abans. Aquest és el cas de Calvià.

Descripció de ES BALL:

15

En aquest article només faré referència a una sola part de la festa: El Ball.

La diversió màxima de la Festa Major ho constituïa Es Ball del dia de Sant Jaume.

Els organitzadors de les festes eren els 4 obrers, dirigits per l'Obrer Major, que donava les ordres per començar la festa.

La gent, ben endiumenjada, anava acudint a Sa Plaça, després d'haver sopat i anaven ocupant les cadires ue enrevoltaven el cadafal, per a gaudir de la vetlada còmodament asseguts. les cadires les duïen cadascú la seva. Els homes joves restaven drets a defora del cercle o asseguts devora les seves enamorades. Els homes veis donaven una volta per la plaça, i se n'anaven a beure un gelat. I el cadafal... enrevoltat de garlandes de murta.

Les joves pubiles restaven a les seves cases en espera d'esser les elegides per encetar el ball.

Llavonces començava s'Encantament dels balls. L'encarregat d'encantar era el Saig (1). S'encantava la primera dança. Era un honor per l'al.lota afavorida el ballar Sa Primera, així mateix com el ballar Sa Darrera. per tant ls pares i els enamorats pujaven fort per aconseguir tenir l'honor de que la seva protegida fora la sortada.

Una vegada acabat l'encantament, s'Obrer Major donava una canya verda, com senyal del dret adquirit, al qui havia pujat més fort i donava les ordres perquè la colla de xeremiers anàs a ca l'al.lota sortada a cercar-la(2)I sortien Ses Xeremies seguides de tot l'estol de jovenotws. Quan arribaven a la casa cridaven a l'al.lota que tardava una mica en sortir de ca-seva com volguent demostrar que no esperava l'honor. I fins llavors havia estat impacientment a darrera la finestra, desitjant-ho con res en el món.

Així, l'al.lota amb tota la treçada sortien cap a la plaça i anaven fent sarau pel carrer. —> PÀG. 18

Com cada any vos oferim el programa de les Festes de Sant Jaume.

DIA 18 DE JULIOL

A les 19'00.

Amollada de coets i penjada de senyera.

DIA 23 DE JULIOL

A les 10'30.

Gran ginkama infantil. Concentració a la plaça de l'Ajuntament. Equips de quatre. Premis als tres primers classificats.

A les 18'30.
Semifinals de futbol-sala. A les escoles noves. II TORNEIG FESTES DE SANT JAUME.

A les 20'00.

Amollada de coets. Passacarres amb l'actuació de la Banda de Música de Calvià. A la plaça de la Vila. Al mateix lloc, el pal ensabonat.

A les 22'30.

Teatre. XESC FORTEZA amb l'obra "CA SES MONGES". Darrera l'Esglesia.

DIA 24 DE JULIOL

A les 10'00.

Animació infantil amb el grup RETALLS. Hi haurà una sorpresa pels nins participants.

A les 17'30.

GRAN FINAL DE FUTBOL-SALA.
A les escoles noves.

A les 19'00.

En el Camp Municipal d'Esports: Presentació de tots els equips del C.D. Calvià.

A les 22'30.

Verbena amb els conjunts:
JAVALOYAS
MACAG
LA GRANJA

SANT JAUME

XESC FORTEZA

CA SES MONGES

LA GRANJA
EN CONCERT

DIA 25 DE JULIOL

A les 9'00.

Passacarres amb una colla de xeremiers.

A les 9'30.

Gran cursa ciclista amb corredors locals. Davant Ca'n Garrit.

A les 11'00.

Missa solemne.

A les 12'00.

Actuació de la BANDA DE MUSICA DE CALVIA a la plaça de l'Ajuntament.

A les 16'00.

V RALLIE FANTASMA. L'horabaixa més esperada de les festes. INGENI-EMOCIO-INTRIGA-SORPRESA. Només 30 participants.

A les 18'30.

Finals dels campionats de truc i dominó. Al bar Esportiu.

A les 19'00.

Actuació de PUNT, COMA I ACCIO amb l'obra: OUS DE SOMERA. A la plaça de l'ajuntament.

A les 20'30.

Actuació de la coral "MIQUEL TORTELL" de Muro. Dirigida per D. Bartomeu Poquet. A l'Esglesia.

A les 22'30.

VI FESTA DE BALL DE BOT. Amb les actuacions de SIS SOM i ALIORNA.

DIA 26 DE JULIOL

A les 11'30.

Activitats infantils. Carreres de joies. Premis. A la plaça de l'Ajuntament.

A les 18'00.

Gran concurs de coques.

Animau-vos i presentau la vostra. Al Centre Social.

A les 19'00.

Actuació de POM DE PI. Festa infantil. Teatre i teresetes, amb l'obra MICOMICONA

A les 20'00.

BASQUET. Entre equips locals. Als camps de jocs de l'esglesia.

A les 22'00.

IL·LUSIONISME - VARIETES - BALLET. Tot això presentat per la gran artista MARGALUZ.

Entrega de trofeus i premis. Després d'aquest gran espectacle, FI DE FESTA AMB EL TRADICIONAL CASTELL DE FOCES ARTIFICIALS

A la plaça de l'Ajuntament.

FESTES

Quan arribaven a la plaça el pare o l'enamorat ja havien contractat els serveis d'un bon ballador perquè encetés el ball amb l'elegida i la fes quedar bé. L'endamà tothom del poble en xerraria d'ella i per tant li havia de sortir de jo mior. S'Obrer Major (o el Saig) donava l'ordre de començar als músics i tot s'encetava...

Després de Sa Primera venia Sa Segona que era dedicada a la filla de qualque autoritat, normalment el Batle(3).

I després Sa Tercera, que també era encantada, però no arribaven tan amunt com a Sa Primera i a Sa Darrera. També l'al.lota era menada a la plaça amb xeremies i acompanyada de tots els joves fadrins.

Tot seguit començava el ball per tothom. Cada ball era igualment encantat però no es pujava molt. El podien ballar fins a tres parelles, que eren les que cabien damunt el cadafal, així es posaven d'acord dos o tres joves i pujaven fins guanyar el ball per ells i les seves al.lotes. Els doblers que havien acordat eren donats al Saig. La música sonava. Ara un bolero, ara una cota, ara una mateixa, ara un copeo, ...

Per a descansar, s'Obrer Major donava permís als músics per a poder refrescar-se, i ho feien beguent aiguardent o aigua fresca. Tot d'una el ball...

Fins que apuntava l'aurora i s'Obrer Major decidia que arribava el moment d'encantar Sa Darrera.

La gent tornava posar gran atenció en l'encantament i tornava passar lo mateix que amb Sa Primera. I per molt tard que fos, l'al.lota sortada esperava amb impaciència darrera sa finestra, encara que sempre fes un poc de comèdia que dormia. Els ulls ben espolsats tenia! I amb aquesta Darrera dansa acabava el ball. les xeremies o la música acompanyava l'al.lota a ca-seva com a l'honor de la ballada.

Evolució de Es Ball fins avui:

Els balls actuals solen esser "verbenas" de música rockera, salsera, pop, ... sense una personalitat autòctona com la tenien les antigues revetles.

Com varen acabar les ballades antigues i com varen començar les "verbenas"?

Els primers culpables varen esser els primers mitjans de comunicació social, especialment la radio i el cinema (4).

Molt de bé han fet els mitjans de comunicació i també molt de mal. Entre'els darrers, un ha estat la creació d'una cultura popular uniformitzada i el trencament de la gran diversitat de cultures (elements culturals diferents de poble a poble), que eren mostra de la personalitat de cada lloc. Avui per tot el món és igual.

Aquesta ràdio i aquest cinema varen començar a fer promoció d'uns ritmes i uns balls forans que varen triomfar molt aviat entre noltros. Pensau que una de les característiques dels nous balls era que eren d'aferrat, i per tant els joves, afectats d'una repressió sexual de segles, hi varen anar de capoll sense pensar res més.

Per altra banda, es crearen noves orquestres a imitació de les americanes que mostraven a les pel.lícules i les velles orquestres poc a poc anaren incorporant els nous ritmes revolucionaris per a la nostra societat.

Així, a Es Ball ja no es ballaven només els boleros, cotes, copeos, mateixes... també de tant en quant sonaven un tango, un fox-trot, un pasodoble, un vals, etc., fins que aquests ritmes anaren substituint completament les velles músiques mallorquines. Després d'això és fàcil veure l'evolució fins els nostres dies. Uns ritmes han anat substituint als altres segons s'actualitza. El camí va esser llis de llavonces ençà per a totes les innovacions, sense que cap acabàs arrelant en el poble.

Per a rematar-ho i a remolc del primer turisme i dels primers hotels que s'establiren a l'illa, va sorgir la idea de convertir les nostres ballades populars e un espectacle pels turistes. Ho varen materialitzar les AGRUPACIONS (Aires de Muntanya de Selva fa més de 50 anys que es dedica al negoci), i varen començar a muntar coreografies, llevant el que no fos espectacular i afegint-hi coses noves. Aquesta tarea desfiguradora del Ball popular de Mallorca va esser continuada i augmentada en temps franquistes pels "Coros y danzas de la Sección Femenina" i que ha arribat fins avui amb els restes d'aquesta desapareguda institució franquista.

A partir del començament de les agrupacions, el públic s'havia de limitar a escoltar i mirar. A molts dels espectadors les cames els hi fugien de ganes de ballar, però... havien de seure i fer mamballetes. Així, poc a poc, les ganes de ballar espontàniament se reprimien o s'invertien en els nous balls que no eren monopolitzats per les agrupacions.

La situació actual:

Avui hi ha un resorgiment del que és nostre i entre altres coses de les ballades de bot. Prop de 40 agrupacions a Malorca en fan testimoni, al manco de les ganes de ballar de bot. La gent com més balla "ball de bot", més ganes en té.

En els pobles, a les festes patronals, sempre hi ha una vetlada de "ball de bot", ja sigui en pla espectacular (tal com ho fan les agrupacions folklòriques), o bé en pla participatiu com ho recolzen les noves agrupacions, escoles i grups: una idea nova basada en les velles tradicions del ball mallorquí.

La primera passa cap al retorn de la ballada autòctona està donada: es balla espontàniament sense vestits d'altre temps i sense que els balls estiguin montats prèviament, i és molta gent a Mallorca la que ja balla d'aquesta manera.

Qui pot dir que l'evolució de la societat mallorquina no tornarà posar de moda tot l'antic cerimonial de l'encantament de les antigues ballades?

Notes:

(1).- Antigament l'operació de s'Encantament era feta per S'Obrer Major com assenyala l'Arxiduc Ll. Salvador a la seva obra sobre les Balears.

(2).- Les cròniques més antigues dels balls assenyaven a s'Obrer Major com encarregat de s'Encantament. Fa 50 anys era el Saig el qui encantava els balls.

(3).- Fa uns 50 anys a Calvià s'havia perdut el costum de dedicar la segona dansa a la filla del Batle.

(4).- La primera promoció a nivell popular dels nous balls americans i europeus la varen fer al saló de La Protectora a on ensenyaven a ballar els nous ritmes. Qualcú de Calvià hi va anar a aprendre-los i els va emportar de cap al poble. La primera vegada que es va ballar d'aferrat va produir la reacció del rector, que va prohibir baix amenaça d'excomunió dedicar-se aquells balls immorals.

. . .

per a confeccionar aquest article m'he bassat especialment en l'Obra de l'Arxiduc Lluís Salvador de Habsburgo i Lorena: "La Baleares descritas por la palabra y el grabado", tom dedicat a "Costumbres de los Mallorquines: Artesanía y folklore", de la col·lecció Archivos Tradicionales Populares, Barcelona, 1.981.

També he consultat diversos llibres escrits per altres turistes del segle passat a la nostra Illa i m'ha cridat molt l'atenció, per la minuciositat de la descripció de la festa, el llibre de J. Cortada "Viaje a la Isla de Malorca", imprès a la impremta Brusi de Barcelona l'any 1.845.

També m'ha ajudat a corregir algunes de les dades que hi expòs D. Benet Salvà i Pallicer de Calvià.

Pep Rubio i Terrassa.

ENTREVISTA

Continuació de l'entrevista amb Joan Costa Guijarro, encarregat de la política turística de l'Ajuntament aquests darrers quatre anys.

Tots sabem les zones més importants que són, i lo important que és Calvià dins el món del turisme, però faltava, baix el seu punt de vista unificar tot això amb un nom que fos un nom turístic. Jo lo únic que he fet ha estat fer un poc de japonès, després que ell m'ho va explicar, i tractant-se de la personalitat que es tractava, que de l'any 52 fins al 86 va ser propietari de l'agència Loewe a Colòmbia, el 57 fou cofundador de COTAL organ informatiu de la Confederació d'organitzacions Turístiques de l'Amèrica llatina, en el 69 fou nomenat cap de l'oficina de turisme d'Holanda, NBC. Va promoure el turisme cap a Holanda de l'Amèrica llatina i d'Espanya i Itàlia, amb oficines inaugurades enguany a Milan i a Madrid, organitzador i director de missions de vendes i viatges educatius, coordinador de fires com Fitur, de la que era Director de Promoció. Quan ell me va dir que lo seu seria donar-li el nom de Costa

de Calvià, jo com President de l'Associació de Veïns de Illetes, lo qual em va donar la possibilitat de dir alguna cosa a l'Ajuntament, a D. Guillem Payeres, ell va confirmar que quan telefonava a Madrid, des de Calvià, allà se pensaven que era un poble de 2.000 habitants, i per tant sense unes necessitats tan grosses com ell suggeria lo qual em va donar opció a dir que no havíem donat importància a aquest món del turisme on noltros destacam d'una manera importantíssima. Tant que com diu en Tito Llorente "Calvià és el municipi turístic més important del món". En Joan Pla també ho diu. Però això es pot dir a nivell d'unitat, ja que a nivell individual perdem força. Aquest nom, per tant no ven res sinó que provoca vendes. Però com deia abans, En Guillem Payeres va dir "només hi ha una "pega" i és que Peguera no vol ser Magalluf". I això era pel fet constatat per jo mateix, de que els hotelers no es coneixien entre ells mateixos. Jo pens que el tema no és que aquesta zona sigui millor que l'altre sinó que és diferent, i aquest fet, la varietat que ofereix aquest terme provoca vendes. Abans de les eleccions vaig rebre la visita del Sr. Tarabini i em va demanar l'opinió sobre la zona i jo vaig dir que el principal problema que tenia era aquesta falta de identitat vaig dir que considerava que se li

podia donar el nom de Costa de Calvià, afegint l'eslogan "lo tiene todo". Això va ser reflexe de la seva política, inclús amb una oposició per part del Grup Centriste pel fet de que la idea venia de la part Socialista, però jo li vaig dir que lo important era acceptar la idea si aquesta era bona. A partir d'aquí, d'una manera massiva se va procedir a elaborar unes accions promocionals. Proves de que no ens coneixien: moltes. Jo tenc un bar, i després de 6 anys de tenir-lo me vaig entèmer que erem de Calvià. Avui dia no m'extranyaria que molta gent pensàs que Illetes és Palma, Cenas de Gala en Palma en el Casino, i mil proves més. Proves de que la idea era possitiva: la més important el director de IFTO, Alexander Passkes va dir que esperava que aquest bateig no es limitàs només al terme de Calvià, sinó que es repetís a altres zones de Balears i d'Espanya

Per donar un reforç gràfic a aquesta idea podem xerrar un poc de la Costa "Azul". Tots sabem que és, i a qualsevol que li demanàssim quants de km. té aquesta Costa ens dirien que 200 o 250 km. En realitat només té 12 km més que la Costa de Calvià. Això defineix lo positiu que pot esser el donar un nom a un Terme. A la Costa Azul ténen el problema dels municipis, noltros tenim el problema de zones. L'ensenyança que he tret d'aquella Costa és la següent: "las viejas rivalidades de los pueblos del golfo del Anapoule han desaparecido porque saben que para sobrevivir tienen que vender conjuntamente un país azul. Esto no quiere decir que el territorio que va de Cannes a Menton no esté diferenciado, sino que las agencias de viaje venden el paquete al completo." A noltros ens passa igual. I quan un touroperador té un prospecte de Costa de Calvià sap que ofereix llocs de qualitat, llocs de bullici, llocs per a la juvenut, etc., ja que la promoció que fa l'Ajuntament no és una promoció de llits o de restaurants, sinó que animam a la gent a que pugui venir a un terme amb atractius importants, naturals, cassino, ports esportius, camps de golf, etc. que ens faci interessants.

Parlam ara un poquet del nom. Quan anam a fires lo primer que crida l'atenció dels visitants és CALVIÀ. Ens demanen què és Calvià? i noltros tenim opció a explicar el que representa turísticament xerrant, perquè ells sí que coneixen Illetes, Palma Nova, etc. però no coneixen el sentit d'unitat i en relació amb això, no sé si és per la promoció de les fires, o no sé perquè, però tots sabem que Calvià poble ha vist una afluença de turistes grossa al mercat dels dilluns, els bars veuen els seus guanys augmentats. Tot això està influenciat en que el nom CALVIÀ es vegi reflexat a les fires. D'aquesta manera, per exemple, a través dels posters que duim a les fires podem reflexar la importància monumental de l'església de Calvià, ja que duim aquests cartells a totes les fires.

Quant a la destrucció dels monolito jo consider que va ser un fet molt irrespectuós i voldria pensar que va ser un accident. Jo vull aclarir que no vull inposar cap nom, però com a responsable de l'àrea de Turisme he de fer una promoció i si el me deixassin posar a la Catedral de Paris, no ho pensaria dues vegades. Li posaria. Crec que no se perjudicava el poble perquè se reforçava el nom de CALVIÀ. Pitjor seria que es posàs la Costa del Almendro o la Costa del Algarrobo. Per altra banda, amb el meu zel per a la promoció turística, en un viatge a Montecarlo amb el Foment de Turisme vaig posar el nostres posters allà on vaig poder i fins i tot ens cridàren l'atenció per haver-lo posat a una paret d'una laca un poc especial. De totes maneres vull fer constar que jo sempre he tengut una postura de diàleg i quan en Carlos Alabern em va demanar que retiràs el monolito, consta a l'acta del Plenari que jo em vaig tornar oferir al diàleg com sempre ho he fet, i respectaria la

opinió de la majoria, sense voler imposar la meua. No ens va donar opció ja que va passar el que va passar i no era una manera correcte de fer les coses.

REVISTA VEÏNATS: jo vull deixar clar que noltros no ho vàrem tomar, tal com se'ns va acusar de principi. Noltros vàrem posr una pancarta per damunt i també vàrem pintar les lletres. I no vàrem fer res més. I també volem dir que condemnam la destrucció que es va fer. Ho diguérem en el seu moment i ara ho repetim. Per altra banda vull dir que noltros no estavem en desacord en que se instal·làs el monolito i no vàrem dir, per tant, res fins que no es vàren posar les lletres. Noltros entenem que el nom Costa de Calvià és una qüestió de tipus comercial, per tant voldríem que es definís molt bé com a nom comercial per evitar confusions i demanam si no hagués estat millor posar a totes les zones l'anagrama comercial del sol ponent amb les lletres Costa de Calvià, tal com surt a les camisetes, juntament amb el nom de la zona.

JOAN COSTA: Sí consider que és comercial però la venda se fa a través d'un nom comercial, però és un nom que a part de la seva comercialitat destaca el mot CALVIA. A les fires, destac una altra vegada que lo primer que ens demanen és què és Calvià?, i així ja podem parlar de la Mare, ja que de les filles tothon ja les coneix. Exemples de la confusió per exemple illetes-Palma de Mallorca en tenc caramells con pots veure. A les companyies hoteleres els interessa vendre el seu

anagrama. A l'Ajuntament li interessa vendre tot el terme. Un exemple gràfic és el del Cuba Libre, que fa vendre Rom Bacardí i Coca Cola, però el nom del conjunt és Cuba Libre. A part el nom COSTA DE ... ja té més de cent anys d'història amb la Costa Azul. Posteriorment n'han sortit moltes més per les Costes espanyoles.

REVISTA VEÏNATS: De totes maneres crec que hauriem de deixar més clar la diferència entre la part històrica i la part comercial.

JOAN COSTA: Jo crec que la història s'escriu cada dia. Mai he pretès anular a ningú. I la nostra història des de fa trenta anys és la història del món del turisme. Ademés aquest nom dona identitat, unitat, fa vendre i reforça el nom històric. A part s'ha cercat una expressió que té més de cent anys d'història. Consider, en suma que això no fa mal a la història sempre que s'empri en el seu moment apropiat.

REVISTA VEÏNATS: Crec que aquesta feina és una llarga tasca de 8 anys, i que ja dona els seus fruits, i per tant no se pot tirar a dins la mar, sinó que s'ha de continuar, però centrat en el tema del monolito, jo crec que per ell mateix ja es representatiu d'el Terme de Calvià, per tant crec que si s'hagués posat l'anagrama comercial, o centrat al poble només posar Calvià, no hi hagués hagut més problemes i no haguéssim deixat de tenir l'element unificador i identificador en forma dels propis monolitos.

JOAN COSTA: Jo crec que els monolitos tenen tres funcions: identificació del terme, promoció del terme i senyalització. Bé idò, amb l'anagrama comercial se perd alguna d'aquestes funcions, ja que és important que de dins un cotxe, d'un cop dull puguis veure el missatge i amb l'anagrama tendriem aquest problema: el de senyalització. Per altra banda record que jo som un home del turisme i que, com responsable de promocionar aquest terme, si pogués posaria el nom Costa de Calvià fins i tot dins l'Hotel Loewe de Montecarlo, com ja ho he fet.

REVISTA VEÏNATS: Bé, el problema és que noltros som especialistes en altres temes a part del turisme i estam, per tant, més sensibilitzats amb altres problemes, que veim amb més profunditat. D'aquí sorgeixen les visions contraposades i l'enfrontament conseqüent.

JOAN COSTA: Bé a la fi d'aquesta entrevista jo vull donar les gràcies a Veïnats per haver-me donat la oportunitat d'expressar tot això que antecedeix.

REVISTA VEÏNATS: Noltros, des d'aquestes pàgines volem reconèixer la teva feina de 8 anys, la qual ha significat una cosa molt important: La modernització del concepte del Mercat Turístic de Calvià, i en aquest aspecte creim que ha de tenir continuïtat.

JOAN COSTA: Voldria afegir que també he treballat en la millora de la imatge del terme, embellint amb palmeres, lluitant perquè s'eliminés molta brutor valles publicitàries, protestant contra la falta d'integració de certs edificis dins l'entorn, com el Palau Municipal d'Esports,...

Gràcies Joan per tot.

Gràcies a voltros.

Pep Rubio i Terrasa

Calvià, primer de juny de 1.987.

COMUNICAT PER A LA PREMSA FORANA

El passat diumenge dia 29 de Març, ens varem reunir a Muro tres grups de ball de bot, la Revetla d'Algebeli, l'Escola de Balls de Bunyola i Aires Solleric, per així seguir un primer contacte que es va tenir a Sóller cara a analitzar el ball de bot, i per altra part la MOSTRA FOLKLORICA de Sóller.

El contacte es va iniciar gràcies a les afinitats dels tres grups, i per altra part a la col.laboració feta amb la Mostra.

Així, l'intenció primera sempre ha estat donar a entendre que els grups no tan sols han de fer ballades, i anar vestits de pagés, sino agafar consciència de què és la nostra CULTURA POPULAR I TRADICIONAL, enmarcada sobre tot amb els balls, músiques i cançons.

Amb aquest plantejament es va començar a analitzar el perquè se està aficint dins el grup de ball de bot per part dels mateixos components dels grups assistents, donant-se dues respostes prou unificades, la primera per esplai, i la segona per les ganes i l'interès cara a la recuperació i coneixement de la nostra cultura popular, de cercar les nostres arrels, i la nostra identitat com a poble, partint concretament del ball de bot, de les seves músiques i cançons.

BALLADES ESPECTACLE I BALLADES POPULARS

Aquest punt per la seva problemàtica entroncada dins els mateixos grups, va tenir un anàlisi especial, donant a entendre que ara per ara com a grups cal fer les dues coses, emperò sempre agafant consciència del què s'està fent, cara a aconseguir la dignificació del ball en tots els aspectes, música, vestuari, cançons i puntejats, i sobre tot ésser conscients d'agafar el compromís que s'ha de menester per part de la gent que estima el ball.

D'aquesta manera, cal pronunciar-se a favor de les dues coses, perquè creim que tant un com l'altre és divulgació, sempre que es faci amb la dignitat necessària.

RESPOSTA DE LES INSTITUCIONS

Aquí com es pot imaginar, la coincidència d'opinions va ésser absoluta per part dels tres grups. Una cosa està clara, que les institucions de les Illes no cerquen la dignificació del ball de bot, com a punt integrant de la nostra cultura popular, tan sols se té clar que el ball, la música i la cançó popular existeix com un fet "Típic", sense tenir clar el seu entroncament dins la nostra realitat com a poble que som, i que com a institucions haurien de protegir i al mateix temps impulsar.

Per tot això es va dir un NO rotund als FESTIVALS CONCURSOS, a on tan sols es cerca la competició d'una feina que s'està fent dins el nostre folklore. Per altre part també pensam que ni el ball de bot, ni el ball d'altres països pot ésser motiu d'un concurs, si sobre tot partim de la base que la cultura popular de cada país no es pot fer competitiva.

Un NO ROTUND, a les trobades massives de ball de bot, que es fan fora de tot sentit divulgatiu, són tan sols una demostració en certa mida competitiva, i gens entroncada dins la festa popular, a on tan sols es fa patent l'esperit agrupacionista mal entès.

Per tot això demanam més programes divulgatius de la nostra cultura popular i tradicional, tan a la TV, com a les ràdios, no es pot acceptar que la nostra música o el nostre ball surti tan sols uns moments per acabar d'omplir un determinat programa, cal donar peu a una programació profunda i analitzadora del què és ara el ball de bot, les cançons i músiques populars. Així i tot la premsa ha d'obrir espais a la temàtica que ens preocupa, sobre tot la premsa de Ciutat, està clar que la Premsa forana és més sensible al tema.

Creim que és importantíssim que tots els nostres Ajuntaments, com a Institucions que són, agafin bona nota de tot el que fins ara hem dit. Hem de remarcar que com a grups, cara a la manca de subvencions que tenim, aquest no és el cas de Muro, hem d'admetre les condicions que ens posen els nostres Ajuntaments cara a fer ballades, al principi havíem dit que la nostra cultura popular ha de menester dignificació, i els +irs van per aquí.

Si se mos fa cas, i noltros no perdem l'esperança, seguirem fent feina, o aquesta va ésser la darrera conclusió que es va treure, és necessari seguir fent recerca, seguir l'investigació, i al mateix temps hem de ballar i cantar, d'aquesta manera agafarem més consciència del que tenim entre mans, i serà l'hora d'exigir als nostres caps polític i per altra part, hem de tenir clar de no caure dins la rutina, dins l'estandarització dels nostres balls, de les nostres cançons, hi ha feina per fer, i decidirem tenir ganes de fer-ne, per això, l'importància d'aquestes trobades de grups, avui foren Bunyola, Muro i Sóller, estam oberts a tots, perquè creim que és un punt de partida cara al futur de la nostra cultura popular i tradicional.

Primavera 1987

BAUZA

★ ELECTRODOMESTICOS

★ JUGUETES

★ OBJETOS DE REGALO

C/ Mayor, 34 CALVIA

JOAN SALVA

construccions

calvià

Papeleria
Es Kiosco

C/ Mayor

CALVIA

Com una ploma caigué l'honabaixa en aquell racó buit i al temps farcit de l'aire calent del darrer dia de Juliol. L'arena sostenia el pes d'aquell cos deixat al lleure, a la mandrosa hora tardanera i que reofilava el rellotge oblidat a la bossa de platja. La mar feia passes sobre la plataforma platejada com el voraviu d'un ganivet. Obri el ulls, adreçats fa un segon per el pes del cap vers la perllongació feta dit del braç igualment rendit com tot el seu èsser.

Cap pensament, cap història feien lloc al seu cap. Era l'estiu. El sabia gaudir com déu mana.

Antoni Fuster

|||
cerrajería
A. SOTOMAYOR
 ||| **es ferrer**
des poble.
 C. DON M. Nº2 -CALVIA- MALLORCA

CARPINTERIA
CALVIA
Hnos. INSERTE
 C. TRANSFORMADOR, S/N - TEL. CALVIA - MALLORCA

"la casa" *
a Calvià

SOCORRISME

L'ESTIU

A la mar i a la platja:

Si estam molt de temps al sol, poden apareixer:

- Cremadures de Primer grau. No és molt greu però sí molest perquè fa picor. Posarem una crema o aigua amb vinagre que ens calmaran el mal.

- Insolació. Què ens produirà:

- mal de cap.
- ois-vòmits.
- respiració lenta.
- febre alta.
- vértig.
- rampa.
- convulsions.
- pèrdua de coneixement.

Com actuar en cas d'insolació?:

- posar a la persona afectada a l'ombra.
- draps freds al front.
- si té molta febre, donar-li un bany no molt llarg.
- masatges a cames i braços.
- beure líquids freds (no alcohòlics).
- menjar poc.
- aspirina (si té molt de mal de cap).
- trasllat al metge si no millora.

No s'han de banyar fins dues hores i mitja o tres després d'haver menjat perquè por produir una debilitat general i tenir un TALL DE DIGESTIÓ.

Devora les roques i a aigües profundes hi ha peixos que ens poden produir mals com:

- el peix aranya (picades molt perilloses).
- grumers (picor molesta).
- erisons de mar (picades amb pues que queden dedins).

Les actuacions que hi ha que prendre enfront d'aquests fets són:

- Les molèsties del grumer es calmen amb aigua i vinagre o amoniac.
- En cas d'un erisó, treure sa pua si no és molt difícil, en cas contrari anar posant iode.
- Per una picada d'aranya és millor anar al metge.

A la muntanya:

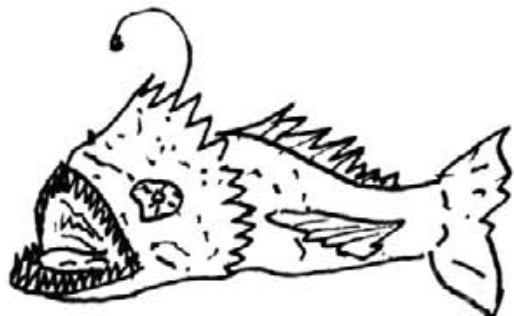
- A part de la insolació i de l'eutema solar, es dona amb freqüència el "cop de calor". Passa quan es fa un esforç prolongat a alta temperatura. Els símptomes són:

- pell calenta i seca.
- color vermellós i blavós.
- febre alta.
- confusió.
- trastorns de conducta.

La manera com hem d'actuar és la següent:

- bany d'aigua freda.
- friccions de la pell.
- donar per beure aigua amb sal i carbonat. (1 litre d'aigua + 1 cullerada de sal + 1 de carbonat).

En cas de que es continui amb l'esforç, augmenta la sudoració i apareixen les rampes. Si a tot això li afegim l'altura, la pressió atmosfèrica és menor i menys oxigen, a unes altures determinades apareixeran dificultats respiratòries.

- Picadures:

- Abella: posarem aigua freda.
- Vespa: posarem aigua freda amb amoniac.
- Escorpí: Treure el fibló. Posar-li gel (dona consol), curar sa ferida.

- Paparra: hi ha diverses opinions: tallar-la, acostar-li calor, acostar-li éter. Es necessari rentar sa ferida i posar iode o mecromina.

Si es té mal de cap, o febre, és necessari anar al metge per si es fa precis tractar amb antibiòtics.

Intoxicacions alimentícies:

Són trastorns digestius molt freqüents durant l'estiu. Els gèrmens del grup de la "salmonella" són, en la majoria de casos, els causants d'aquestes intoxicacions. La toxina contamina la carn, pastissos, gelats, etc., és a dir, tot allò que es menja cruu. La cocció destreix la salmonella.

Símptomes:

- dolors abdominals.
- vòmits.
- diarrea.
- febre.

El perill als nins és la possible deshidratació per tanta pèrdua de líquids. Serà necessari tresalladar-los a un centre metge.

Actuació:

- Aigua d'arròs.
- Beure molts de líquids.

les verdures per menjar crues, eran rentades amb aigua amb unes gotes de lleixiu.

No beureu aigua de la que no conegueu la procedència. en tot cas la bullireu.

Quan fagem mahonesa, per precaució rentarem la closca de l'ou amb aigua i unes gotes de lleixiu.

R. Guerrero

AVV

la vila

entre tots la farem

Club de Lectors

CLUB DE LECTORS

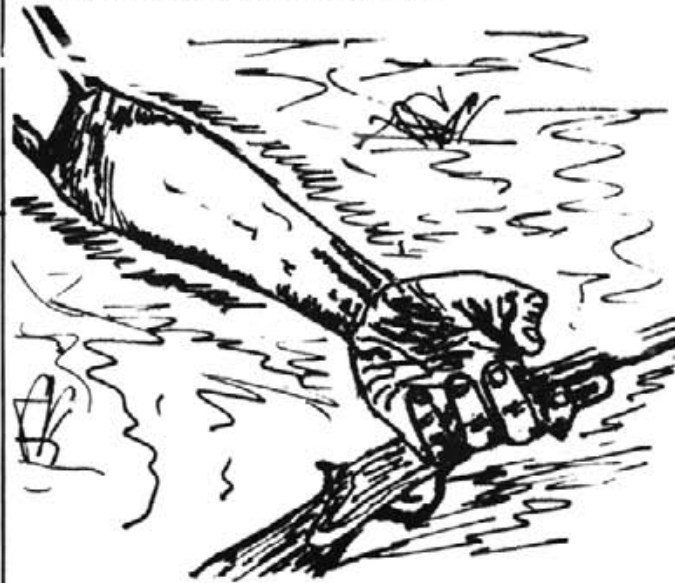
Aquest mes continua el comentari sobre la novel·la "Mr. Witt en el Cantón de R.J. Sender", amb aproximacions històriques a l'època.

Como he adelantado, en el verano de 1873, estalla un movimiento independentista cantonal; provincias, ciudades y pueblos (sobre todo en la franja mediterránea) se proclaman independientes y entre ellos destacará el cantón de Murcia, con su capital en Cartagena y con dos líderes indiscutibles, el visionario General Contreras y el Pragmático-líder populista Antonio Gálvez (Antonete).

Tras la sublevación que se produjo del 12 de Julio de 1873, el poder militar lo detentaría el gral. Contreras y el político "Antonete".

Con la huerta murciana como reserva alimenticia, la mayor base naval española incluidos sus arsenales y flota, Antonete y Contreras poseen en estos momentos, sino mayor, al menos igual poder militar que la República.

Pi en estos momentos se niega a atacar a cantón e intenta dialogar, pretendiendo con buenas maneras acabar con la sublevación, lo único que consigue es: el alzamiento de los cantones de Valencia, Málaga, Sevilla, Cádiz, Castellón, Avila, Salamanca, Baylén, Andújar, etc. y que Cartagena cada vez más furete prepare a la flota y ejército para la lucha enarbolando como enseña una bandera roja (turca) teñida en su totalidad por la sangre de los primeros heridos de la sublevación.

Desbordado y negándose a tomar medidas de fuerza Pi i Margall dimitió el 18 de julio de 1873, el nuevo presidente será D. Nicolás Salmerón el que, apoyado por el ejército restablece la precaria unidad nacional mediante la base inicial de retornar en parte la disciplina al seno del ejército. Nombra mandos con carisma, para Levante al G. Pavía y para Andalucía a Martínez Campos.

Pronto los cantones caen uno a uno tras la acción disuasoria del ejército (no hubo enfrentamientos militares de importancia). Sólo el Cantón de Cartagena se resiste acaudillado por Antonete a sangre y fuego hasta enero del 74 (hechos relatados magistralmente por Sender en la novela que da pie a estas líneas).

El gobierno de Salmerón no sólo se encuentra con el problema de la numantina resistencia de Cartagena, la III Guerra Carlista estalla, siendo tal su virulencia que el General carlista Donregaray conquista Estella

en donde el pretendiente Carlos VII establecerá su Corte (con el consiguiente aparato burocrático e incluso una academia para militares carlistas).

La revolución carlista se extiende hacia Vascongadas y Navarra, aunque las grandes ciudades se mantienen fieles al Gobierno.

Frente a todos estos graves problemas el ejército presiona al gobierno de Madrid para que restablezca en pleno las Ordenanzas Militares e incluso la pena de muerte. El honesto D. Nicolás se niega en rotundo a firmar nada que signifique muerte para sus compatriotas y dimite.

El 8 de septiembre de 1873 sube al poder D. Emilio Castelar, el cual establece las ordenanzas militares clásicas y suspende las sesiones de las Cortes hasta el 2 de enero de 1874, deja en el aire la Constitución y se inicia un periodo que ha sido denominado por los historiadores de "dictadura republicana".

El ejército acaba con todos los brotes de cantonalismo a excepción de Cartagena que resiste irreductiblemente. Al mismo tiempo las tropas gubernamentales sufren un muy duro revés frente a las carlistas en Montejurra. El sitio de Cartagena se endurece en diciembre y el mismo Castelar en las Cortes, que han reanudado las sesiones en enero, maldice públicamente a Cartagena por mantener en pie de guerra al ejército gubernamental y agotar las reservas de sus arsenales, impidiendo con todo ello no poder acabar con la revuelta carlista cada vez más poderosa en el norte.

Tras este discurso de Castelar, el 3 de enero de 1874 el G. Pavia (C. General de Madrid), ocupa los puntos claves de la villa e irrumpe en las Cortes exigiendo la dimisión del Gobierno. Algunos diputados se rebelan pero de nada sirve, las Cortes se descomponen y hay una desbandada general que ni Castelar en el escaño de oradores puede evitar. Con su pronunciamiento Pavia ha acabado prácticamente con la I República.

Tras el pronunciamiento Pavia no toma el poder pero tampoco nadie se opone a su pronunciamiento. El ejército se ocupa de acabar con el levantamiento

de Cartagena. Se recrudece el sitio y tras estallar el polvorín de la ciudad el 11.01.74 Cartagena se rinde, mientras Antonete, Contreras y 2.000 irreductibles huyen en la fragata Numancia hacia Oran perseguidos inútilmente por la flota gubernamental.

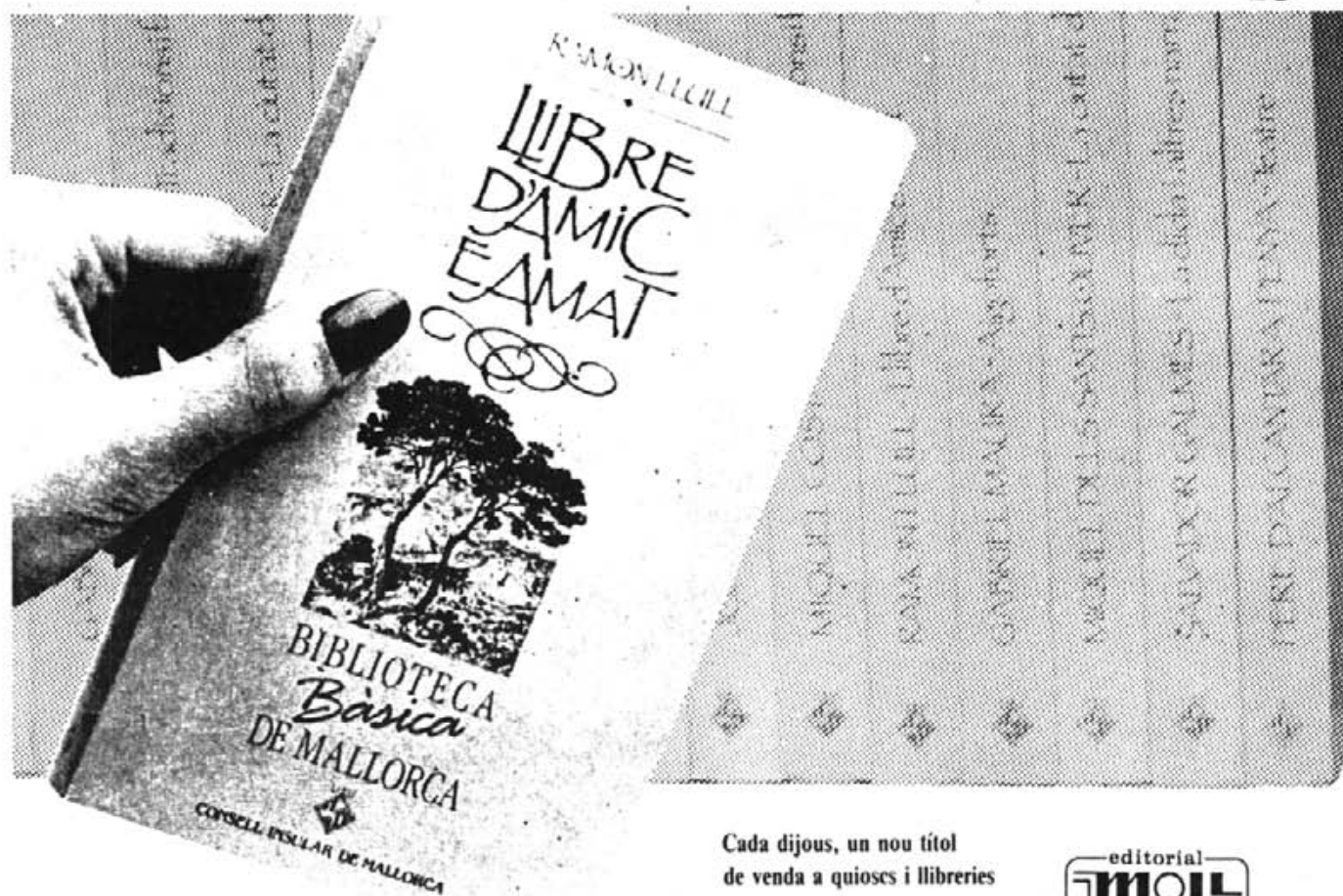
Tras el pronunciamiento, Serrano asume el poder, entrando en el "Periodo Ducal" de la república, intentará en vano acabar con el fuego Carlista cada vez más agravado, incluso Madrid llega a estar amenazada. Mientras tanto y frente a la equívoca situación que significaba el gobierno del general Serrano, Cánovas del Castillo comenzó a aglutinar a amplios sectores en torno a la figura del joven príncipe Alfonso.

Mientras Cánovas crea dentro y fuera de ella multitud de Clubs Monárquicos, que pretenden crear un ambiente favorable a la restauración borbónica, en España el ejército se decanta favorablemente hacia esta opción y el 27 de diciembre de 1874 el prestigioso G. Martínez Campos se rebela en Sagunto a favor de la cusa alfonsina, el 29 de diciembre proclama a Alfonso XII Rey de España, pronto llueven miles de adhesiones. El primer ministro Sagasta detiene a Cánovas y lo traslada con gran tacto al G. Civil de Madrid desde donde Cánovas también comenzará a recibir adhesiones y muestras de apoyo por doquier. Serrano y Sagasta, ante esta situación, deciden aceptar el hecho y no luchar. Cánovas desde el mismo Gobierno Civil telegrafía a Alfonso XII y le felicita, pidiéndole que se traslade a España. El 30 de diciembre de 1874, Cánovas crea un Ministerio-Regencia que habría de preparar la llegada del Rey. Efectivamente el 9 de enero de 1875 Alfonso desembarcará en Barcelona y el 14 de enero mismo entrará en Madrid, siendo recibido como Rey.

Como vemos, la Restauración en la figura de Alfonso XII es un hecho. Todo nuestro relato sucedió en tan sólo 8 años, sin duda 8 excitantes e interesantes años dignos de la Historia de este País.

Espero que estas líneas sirvan para tener una visión más clara, sistemática y lineal de este periodo de la Historia de España.

Toni Aguares García.

Cada dijous, un nou títol
de venda a quioscs i llibreries

editorial
MOLL

És bàsica per la nostra cultura.

És la Biblioteca Bàsica de Mallorca que ara t'ofereix el Consell Insular. Són 25 obres que posen a l'abast de tothom el més representatiu de la literatura i cultura fetes a Mallorca.

Una col·lecció única i molt econòmica que no pot mancar a ca teva.

Ramon Llull, "Llibre d'Amic e Amat"; Gabriel Maura,

"Aigoforts"; Miquel Costa i Llobera, "Tradicions i Fantasies" i molts més autors mallorquins componen amb les seves obres més representatives aquesta Biblioteca tan essencial per conèixer la nostra cultura, les nostres arrels i tradicions. Una Biblioteca que per la nostra cultura, és bàsica.

BIBLIOTECA
Bàsica
DE MALLORCA

CONSELL INSULAR DE MALLORCA

TRES EQUIPS. CALVIANERS A TERCERA DIVISIÓ !!

ESPORTS

La crònica d'aquest mes és sumament breu, però d'obligada referència a la gesta del Santa Ponça i el Cade de Peguera, ambdós recentment ascendits a la categoria de Tercera Divisió, el darrer d'aquests equips culminant les aspiracions d'una sèrie de temporades a les quals sempre es trobava en el grup que lluitava per a assolir la superior categoria, i el primer, el S. Ponça, que ha continuat aquesta, sembla que imparabile, marxa que l'ha duit a ascendir cada any des de que va començar, sense restar més que una sola temporada a la mateixa categoria.

No ens podem oblidar del C. D. Calvià, el qual malgerat haver tengut un començament i bona part de la passada liga totalment nefast, en un formidable final de temporada a aconseguir fugir del descens per mèrits propis.

Es perem que un d'aquests tres equips ens representi la temporada vinent dins la Segona divisió B.

HISTÒRIA

CURIOSITATS HISTÒRIQUES

L'any 1.359, d'un cens que es eia d'homes d'armes arreu de l'illa, a Calvià teniem aquests. Fixau-vos en els llinatges i compravau quins de vosaltres sou descendents d'aquestes persones:

Bernat Fàbregues
Joan Buadella.
Pere Pons.
Jaume Sala.
Pere Corp.
Guillem Doms.
Miquel Ferrer.
Pere Doms.
Berenguer Buadella.
Bernat Capmany.
Bernat Basset.
Domingo Ribast.
Rubert Gremala.
Francesc Tauler.
Pere Nicolau.
Simó Piera.
Pere Tort.
Bernat Colomines.
Joan Trui.

En aquells temps el Batle era Jaume Sala.

Drugaria y Ferrería
CALVIA

MAJOR. 49

TELF. 67 01 61

Juguetes Gual

C/. Mayor, 16

Tel. 67 01 90

Calvià - Mallorca

Julian

FOTO
ESTUDIO

Cl. Sor Rosenda - Calvià

BODAS

BAUDES

COMUNIONES

*

RETOQUE Y
DESARROLLO

Cl. Mayor. 27 Tel: 670464

Davant la forta polèmica i els malentesos surgits amb relació al tema de les monges, una comissió de l'Associació de veïns va anar a parlar amb aquestes perquè nos diguessin les motivacions reals que feien que deixassin el poble. Aixó ens varen dir:

- Se'n van perquè no hi ha noves vocacions i estan tancant altres convents a altres pobles.

- No parteixen per una qüestió econòmica.

- Estan molt satisfetes de l'Ajuntament i del poble de Calvià.

- Els en sap molt de greu la manera com s'han desenvolupat les coses ja que s'han dit coses que no eren certes.

- El poble seguirà rebent els mateixos serveis d'elles que els que tenia abans i en cas d'urgència les podran trobar al convent d'Es Capdellà

L'Associació lamenta que s'hagin produït uns fets tan desagradables en relació a un tema que s'hauria d'haver conduït per la via pacífica i dialogant i que mai l'havien d'haver convertit en qüestió política.

LA JUNTA DIRECTIVA DE L' AA.VV.

Ante la fuerte polémica y los malos entendidos surgidos en relación con el tema de la monjas, una comisión de la Asociación de vecinos, fue a hablar con las monjas para que nos dijese las motivaciones reales que les hacían dejar el pueblo. Esto nos dijeron:

- Se van porque no hay nuevas vocaciones y están cerrando otros conventos en otros pueblos.

- No se van por una cuestión económica.

- Estan muy satisfechas del Ayuntamiento y del pueblo de Calvià.

- Lamentan la forma como se han desarrollado las cosas, ya que se han dicho cosas que no eran ciertas.

- El pueblo seguirá recibiendo de ellas los mismos servicios que tenía hasta ahora y en caso de urgencia las podrán encontrar en el convento de Es Capdellà.

La Asociación lamenta que se hayan producido unos hechos tan desagradables en relación a un tema que se tendría que haber conducido por la vía pacífica y dialogante y que nunca lo tenían que haber convertido en cuestión política.

LA JUNTA DIRECTIVA DE LA AA.VV.

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

SALA DE CULTURA DE
"SA NOSTRA"

Exposición Oleos de

J. Montejo

(Marinas y Bodegones)

Del 18 al 27 de Julio de 1987.

Inauguración: Día 18, a las 20 horas.

HORAS DE VISITA:

Laborables: De 19'30 a 21'30 h.

Festivos: De 11 a 1 y de 19'30 a 22 h.

Veïnats

DEL TERME DE CALVIÀ

revista informativa i cultural

1.Cossis, 2.Ribells, 3.Gerres, 4.Olles
5.Greixoneres, 6.Escudelles, 7.Alfàbies, 8.Plats.

preu: 50 pts.

nº 52, setembre, 87

Editorial

Amb motiu de l'assumpte de les monges i després, arrel de les festes de Sant Jaume, que, per cert, han omplert el poble cada vespre, hi ha hagut una contestació d'un grup de joves, que ja pensavem que havien deixat d'existir per a la vida pública del nostre poble.

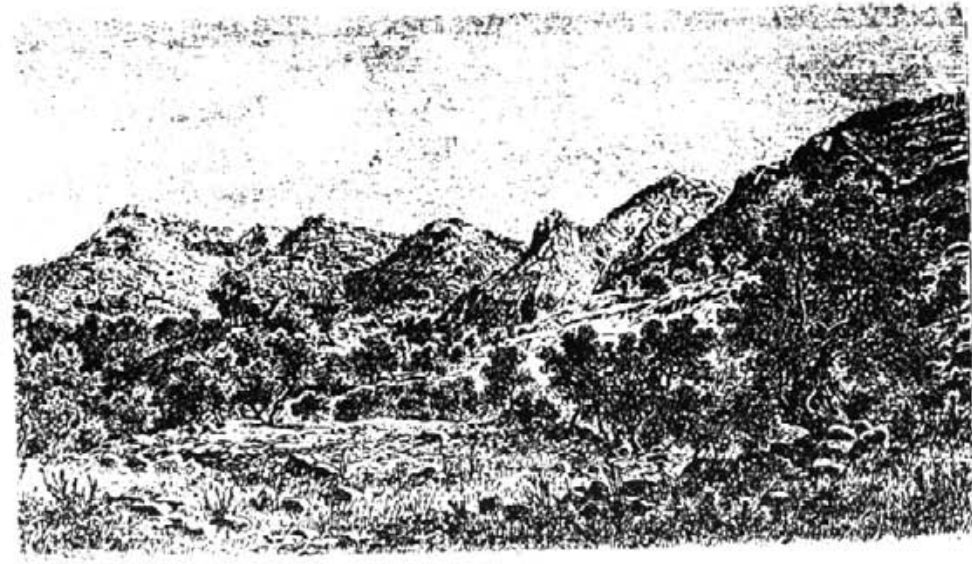
L'equip de gent que dóna suport a la Revista Veïnats, és el mateix que integra la Junta Directiva de l'Associació, i és el mateix que any darrera any, des de fa 5 anys organitza les festes de Sant Jaume i d'altres coses (Festes del Desembarc, durant uns anys, Sant Antoni, etc.), i aquest servei al Poble i al Terme l'ha vengut fent any darrera any no per afany de protagonisme, sinó perquè no hi havia cap altre grup de gent que ens volgués prendre el "relevo". Ara bé noltres aguantàvem, però ningú ens llevava el cansament que duiem a damunt i que ens anava cremant a poc a poc.

La generació de joves posterior a nosaltres, joves que es troben entré els 20 i els 25 anys, fins ara no havia dit ni piu, i això que abans de que anassin a fer el servici militar era gent que se movia. I de sobte s'han despert del seu letarg d'anys i han decidit començar a fer coses pel poble. Esperem que no sigui una investida de cavall i arribada d'ase!

Han començat amb el tema de les monges, han anat a replegar firmes perquè es facin les voreres netes, han criticat les festes de Sant Jaume, perquè no els han agradat (noltres creim que hi ha hagut molta gent que sí ha disfrutat d'aquestes festes, i ho demostra lo que hem dit abans: las gentada que hi ha hagut) i han acabat demanant entrar a dirigir la Associació "La Vila". El nostre grup no s'ha oposat a la seva entrada en escena i en una propera Assemblea lis entregaran les riendes de l'Associació (esperem que no sigui una investida de cavall...).

Noltros seguirem fent feina pel poble i pel terme mitjançant la nostra Revista VEÏNATS i a aquest grup de joves els encoratjam en la nova tasca que han emprès, els hi desitjam que tenguin èxit i que el poble els ho reconegui. I voldriem que les forces no se perdessin per les bardisses i els dos grups empenyessim en el mateix sentit, cadascú a la seva manera però fent feina pel poble que és lo important.

De totes maneres a noltros ens fa por que aquests joves siguin manejats per les obscures conveniències d'algun obscur polític del nostre Ajuntament...

DENÚNCIA

Des d'aquestes pàgines la Revista VEÏNATS vol denunciar un fet greu per a la nostra agricultura.

Com tots sabeu l'Ajuntament tenia el projecte de dur les aigües depurades de la costa fins a l'interior, lo qual donaria un valor incalculable a la nostra agricultura. Però quan el projecte es va posar en marxa, uns senyors, pagesos de la costa, amb una positura totalment insolidària varen posar un pleit que va demostrar que les aigües depurades no eren propietat de l'Ajuntament. De llavonces ençà aquestes aigües se tuden i se vessen dins la mar, una vegada depurades. No serveixen per a ningú.

Per tant, demanam des d'aquí que l'Ajuntament prengui les armes legals necessàries per dur-nos aquestes aigües depurades cap a l'interior.

També demanam a l'Associació de Veïna "LA VILA" que faci una replegada de firmes dels agricultors en el mateix sentit.

L'AIGUA DEPURADA PER A L'AGRICULTURA DE CALVIÀ!

REVISTA VEÏNATS

PANADERIA

C'an Porxet

major, 3

calvià

REVISTA VEÏNATS

P.M. 1/1.983

Han Col.laborat:

Comte Cràpula.
Pep Rubio.
Pere Morey.
Julián Vicens.
Joan Rubio.
Biela Quetglas.
L. Muntaner.
Antoni Fuster.
Pere de Sa Cullera.
Carme López.
Jaume Bover.
Amics Raiguer.
P.J. Canyelles.
Josep Suàrez.

Màquines:

Maria Duran.
Miquel Herrera.
Pep Rubio.
Carme López.

Muntatge:

Xisca Esteve.
Carme López.

Coordinadors:

Miquel Herrera.
Pep Rubio.
Joan Vidal.

Els articles recollits a la Revista Veïnats expressen únicament l'opinió dels seus autors i ells en són els únics responsables.

● La Comissió de Govern de l'Ajuntament, i les Comissions informatives han quedat constituïdes, en el plenari del dia 31 de juliol del 87, amb els vots favorables dels regidors del PSOE, UM, CDS, G.P. i en contra de 3 regidors d'AP (un d'ells es va abstenir) i el representant de U.C. La Comissió de Govern està constituïda pel Batle, i els següents regidors: Margarita Nàjera (primera tinent de batle), Antoni Pallicer (2on. tinent de batle) ambdós del PSOE, i Rafel de Lacy (CDS), Josep Ferrer (UM) i Juan Carlos Jiménez (PSOE).

● La Comissió d'Hisenda estarà presidida pel Batle Francesc Obrador, i vicepresident Na Margarita Nàjera.

● La Comissió d'Acció Territorial (urbanisme, vies i obres i serveis urbans) està presidida per Na Margarita Nàjera, i el vicepresident Rafel de Lacy.

● La Comissió de Foment i Benestar social (sanitat, consum, serveis socials educació, cultura, joventut, esports, turisme) presidida per N'Antoni Pallicer i el vicepresident és En Francesc Mulet.

● La Comissió d'Interior està presidida per En Josep Ferrer i el seu vicepresident és en Juan Carlos Jiménez.

JOAN SALVÀ

construccions

calvià

● Es crearen delegacions de districte, responsables de les relacions amb els ciutadans, i supervisió de serveis, instal·lacions i inversions municipals. Són els seus responsables: José Miquel Torrens, delegat d'Illetes, Ca's Català Portals Nous i Costa de N Blanes; Miguel Cristóbal Arranz, delegat de Palma Nova, Magalluf, Cala Vinyes, Sol de Mallorca, Sa Porrassa i Son Ferrer. José Lorden, delegat de El Toro, Santa Ponça, Galatzó, Costa de la Calma. Juan Carlos Jiménez delegat de Peguera, i Cala Fornells. Manel Suárez delegat de Es Capdellà. Francesc Mulet, delegat de Calvià.

● Els membres, representants de l'Ajuntament, membres del Patronat Municipal de Guarderies són En Manuel Suárez, Miguel Cristóbal i José Lorden. Els representants en les CAixes d'estalvis són Na Margarita Nàjera i N'Antoni Pallicer.

● En aquest plenari se va dur la proposta de suscriure contractes amb el Banc de CRèdit Local per a poder fer les obres de l'Ajuntament nou, la xerxa d'aigües pluvials de Peguera, l'ampliació del cementeri de Calvià, l'adquisició de contenidors, camions i altres instruments per a la netetja del municipi. Aquesta proposta va comptar amb els vots següents: Unió Calvianera i Gente del Pueblo varen votar que no, el PSOE, el CDS i UM varen votar a favor i AP se va abstenir.

● L'Ajuntament va clausurar cinc bars durant dos dies per tenir música forta a partir de les 12 del vespre. Aquests bars estan 3 a Magalluf, un a Sa Torrenova i un a Santa Ponça.

● Calvià és un dels municipis inclosos dins la campanya d'erradicació de la processonària. ES MOLT IMPORTANT LA COL.LABORACIÓ CIUTADANA PER LLEVAR AQUEST MAL DELS PINS. Aquells que tenguin pins amb processonària poden passar per el magatzem de Ses Quarterades per recollir les trampes per caçar els mascles de la processonària, i ho han de fer a la major brevetat possible.

● La Comunitat Europea ha atorgat la BANDERA BLAVA D'EUROPA a les platges de TORA(PEGUERA) i SANTA PONÇA, a sollicitut de l'Ajuntament. Aquesta bandera és el símbol de màxima qualitat dins la Comunitat Europea. Aquest guardó coincideix amb la campanya per a la protecció del mediambient per part de l'Ajuntament.

● La telefònica invertirà més de mil milions de pessetes en potenciar la planta telefònica de Calvià. Entre altres coses se crearà una central a Es Capdellà, s'ampliarà les línies de la central de Calvià. Igualment, hi haurà noves centrals a El Toro, Magalluf, Son Ferrer, i s'ampliarà les centrals de Peguera, Santa Ponça, Portals, además de la de Calvià.

● A finals del mes d'Octubre se celebrarà a la Llotja de Ciutat la I Setmana DEL LLIBRE EN CATALA ,serà una fira temàtica que posarà a l'abast del públic quasi tota la producció editorial en Català. És una fira organitzada pel Gremi de Llibreters de Mallorca amb el suport d'IFEBAL.

NOVA PUBLICACIÓ EN EL TERME

Des de mitjan Agost comptam amb una nova publicació pel Terme de Calvià. El seu nom és El Quid, i està dirigida per el periodista i escriptor Joan Pla. La seva periodicitat serà setmanal. Noltros des d'aquestes pàgines li donam la benvinguda, però, ja que s'autoinclou dins la Premsa Forana volem recordar que aquesta Premsa recomana treballar sobre la normalització lingüística. Això ho deim perquè aquesta normalització és completament absent del primer número de la nova revista, a no ser que entenguin normalització del castellà Per tant, amics del Quid, normalitzauvos i així no ens sentirem tan tots sols, dins el món de les publicacions calvianeres (llevat d'alguns honrosos casos).

RADIO CALVIA

Des de les passades eleccions, els ciutadans d'aquest Terme hem estat molt millor informats de les activitats que desenvolupen els nostres polítics gràcies a Ràdio Calvià.

Darrerament hem pogut sentir, ncara que en diferit, les retransmissions dels plenaris, amb totes les discussions que a ells han tengut lloc.

Pensam que aquesta és una eina fonamental per conèixer exactament quina és l'actuació dels nostres polítics enfront dels temes municipals, i saber encara millor com es resolen els conflictes i es troben els temes puntuals.

Esperem que ben prest els poguem sentir en directe.

Mentrestant, vos recordam, encara que sigueu molt pocs els qui no ho sabeu, que Ràdio Calvià emet al 105.6 de la FM., cada dia des de les 8 del matí a les 8de l'horabaixa.

El Premi del Mes

Vagi aquest mes el nostre premi per al Consell Insular de Mallorca, per electoralista en el grau més alt, perquè abans de les eleccions va començar les obres de adreçar la carretera del Coll des Cucons i ara ja ens dóna la impressió que no les acabarà fins d'aquí quatre anys que hi tornarà haver eleccions.

Semblava que faltaven hores al dia per poder fer les obres d'una tirada, venga maquinotes per aquí i per allà removent pedres i terra i destruint pins i garriga, i després de les eleccions... s'han pres la cosa amb més tranquil·litat: no n'han fotut res més. I així està: tot enlaire, ara no tenim ni sa vella, ni sa nova en condicions. Males llengües diuen que d'aquesta manera la gent va més a poc a poc i que més val així, no hi haurà tant d'accidents... I després recordarem aquella vella carretera, més adaptada a l'entorn, més ajustada al paisatge, una carretera que molts hem trobat bella, dins la lletjor de l'asfalt.

Per cert, dins la política de mediambient de l'Ajuntament, hi figura fer netejar la carretera de les pintades pre-electorals, o és competència del CIM?

EL COMTE CRÁPULA TORNA DE VACANCES

Sembla que el Gabinet de Premsa dóna suport a una campanya publicitària que podria dir lo següent:

Com que Calvià és Amèrica, on tot es un negoci, i tot es ven i es compra (a més s'hi ha d'instal·lar un poblat de l'Oest Americà), idò per un preu mòdic es podrà veure la sortida del sol des de la Caleta que dóna a Ponent i la posta del sol des de Portals Vells, que dóna a Llevant, tot mitjançant un enginyós sistema posat al servei de la promoció turística del terme. Es mantén en gran secret el funcionament del dit sistema.

Julian
FOTO
ESTUDIO
Cl. Sor Rosenda - Calvià

BODAS
BAUTIZOS
COMUNIONES

TEL. 071 414100

Cl. Mayor. 27 Tel - 670464

AVV

la vila

entre tots la farem amunt

Revista Veïnats
CARTES A LA REVISTA

Calvià

Ara que a la fi s'està detectant dins Calvià un moviment del jovent decíent a intervenir i actuar dins la vida del nostre poble, vull dirigir-los aquestes línies per encoratjar-los dins aquesta tasca que semblen disposats a enllestir i afirmar-los el meu convenciment de que les coses de Calvià els hem d'arreglar nosaltres mateixos, perquè només així pujarem la categoria del nostre poble, i els nuclis veïns ens miraran cercant aprendre alguna cosa.

Només vull recomanar-vos que no vos deixeu dur per enganys o falsos "salvapàtries" que vos confonguin i vos fagin desistir del vostre propòsit, i oferir-vos, públicament, el nostre recolçament i ajuda per poder continuar envant. Ànim!

Manuel Suárez i Salvà.

A RÀDIO CALVIÀ

Fent-me portaveu del que pensa tot un sector de Calvià vull fer arribar al responsable de la Ràdio Calvià que és necessari i urgent que aquesta s'obri encara més cap al poble i que realment sigui una ràdio municipal que a part de mantenir-nos més més informats als calvianers sobre els assumptes de la Casa de la Vila i d'altres per l'estil sigui realment un instrument de comunicació ENTRE els calvianers, que s'obri realment la ràdio a tot tipus d'associacions de veïns, culturals, esportives, a les escoles, a les revistes del terme...

a part de a tots els col.laboradors que ens puguin aportar coses a Calvià.

Creim que fins ara això no s'ha aconseguit i ja és hora de que se defineixi qui la ràdio com una ràdio realment pel poble, i que la gent que hi treballi com a professional o els col.laboradors amb programes sobre temes del municipi, realment el coneguin perquè, senyors, se'n sent cada una que el que sembla és que ens estan prenguent el pèl.

Que sigui una ràdio amena i divertida i sobretot espontània, perquè la nostra ràdio volem que sigui diferent a una ràdio professional, perquè aquest no és el seu objectiu, volem la ràdio per els calvianers que per això li donam suport tant econòmic com a moral, i que ja que tenim aquest recurs que agraïm a ne'ls qui l'han fet possible, li volem i li hem de treure tota la seva riquesa de possibilitats i que ens és igual si no és tan perfecta mentres sigui realment dels CALVIANERS

CARME LÓPEZ I ANTICH

SA NOSTRA CUINA

Després d'una llarga absència torna esser amb tots
vostros, "Sa Nostra Cuina" que mes a mes vos acompanyara

P'els vells amics d'aquest espai serà un
retrobament agradable (qui tal, com estàs?, ja tornes
esser per aquí, idè bé...), p'els nous, que supòs seran
molts, esper que vos agradi tant llegir-ho com
a jo fer-ho (mirat, i ara que han fotut per aquí,
però si son receptes de cuina, ja era hora....)

Val més tard que no mai.

"Pebrrot escalivat"

1 Kgr de pebrots vermells

1 l. d'oli d'oliva

Sal

Escaliven els pebrots, pelen-los i talen-los a tires.
Poseu aquestes tires als pots amb una mica de sal i
cobriu-les d'oli. Tapeu-ho i deixeu-los reposar uns quans
dies abans d'utilitzar-les. Es una conserva una mica cara
deput a la quantitat d'oli necessària per cobrir les tires de
pebrrot, però el resultat és excel·lent.

PARLANT DEL GABINET DE PREMSA

Del cap del Gabinet de Premsa de l'Ajuntament podria criticar moltes coses, però avui vull incidir només en la seva miopia professional.

Estan cansats de llegir en les seves editorials arguments que aconsellen la seriositat. En un article seu dedicat a la ràdio, i en paraules dedicades "al mogollón" dels col.laboradors ens feia saber que Ràdio Calvià no era una jogueta i que les coses s'han de fer en sèrio, i no pels quatre amics. En un article en el que vàrem col.laborar un col.lectiu de mestres del terme sobre educació mediambiental i que forma part d'una publicació de l'Ajuntament dedicada al Medi Ambient i que ja vorem quan surtirà a llum noltros el grup de mestres que vàrem fer l'article abans esmentat vàrem dibuixar un mapa per esser inclòs al nostre article i en aquest mapa assenyalavem els llocs més destruïts de la nostra costa amb bombes, com a signes convencionals i la Cap del Gabinet de Premsa ens va dir que aquell mapa no podia anar dins la publicació perquè no era seriós.

I ara llegint el llibre "Calvià, del verde al azul" dels autors Gina Garcías, i Sebastià Verd, amb fotos den Torelló, editat pel nostre Ajuntament, sota la direcció de la Senyora Cap del Gabinet de Premsa, que per cert, a lo dit al darrer número sobre aquest llibre hem d'afegir que el trobam bastant ben documentat, però, arribant

a la pàgina 123, quan parlen de Cala Fornells trobam una errada de "bulto" indigne de la seriositat del llibret, i, sobretot, de la seriositat de la Senyora Cap del Gabinet de Premsa, que, en teoria hauria d'haver repassat aquest llibret amb lupa, si tenim en compte que els seus destinataris són els veïns del Terme de Calvià, i además el que es tracta és de divulgar un coneixement més profund del Terme. La frase diu "Todas las guias turísticas recomiendan la puesta de sol vista desde este lugar". No fa falta, ni tan sols que aneu a comprovar que Cala Fornells mira a Llevant, basta amb mirar qualsevol mapa mitjanament seriós per veure-ho, però, apart, hem consultat guies turístiques i només hem trobat la errada en el fullet informatiu "Costa de Calvià, Naturaleza y sol de Mallorca" i, sobretot, en el llibret Calvià y su término, atenció: edició de 1982, sota el manament del Batle Francesc Font, on l'autor del dit llibret, que per cert no sabem qui és, ja que el seu nom no figura per enlloc, el citat autor, com deiem va molt més enllà en la descripció de Cala Fornells, ja que diu: "Situado mirando a Poniente, sus puestas de sol son en ocasiones, inolvidables." Aquesta frase, i aquest llibre semblen ser inspiradors de totes les errades successives que acaben en el llibret que ara estam comentant.

Pep Rubio i Terrasa

|||
cerrajería
A. SOTOMAYOR
|||
es ferrer
des poble.
|||
C. BON DEL Nº 2 - CALVIÀ - MALLORCA

CARPINTERIA
CALVIA

Hnos. INSERTE
C/ TRANSFORMADOR, 5/N - TEL. CALVIÀ - MALLORCA

S'AVENC DE SA MONEDA (continuació)

per Pere Morey Servera

Al serdemà a les nou, un Pere Roquer de front arruat i un Bernat Roquer excitadíssim arribaren a l'hotel.

El senyor Hafiz duia un ull de vellut, i semblava més retgirat que un cuc.

En Pere havia parlat amb el Director i sabia que:

- a) No havien sortit de les cambres.
- b) Havien fet una telefonada molt llarga amb Qom, la ciutat santa dels xiïtes.
- c) Havien sopat tots tres a la cambra de l'aiatola, la 711, car les tres anaven seguides.

I la cosa més estranya: devers l'hora en que En Pere havia telefonat, una cambrera havia sentit crits i remor de mobles a la cambra 707, com si es barallassin.

Estava ben clar qui havia perdut el "match".

Pujaren tots al cotxe i li estrenyeren cap a Sa Costa d'En Blanes, després de recollir el majoral de Bendinat i el seu ca, per assegurar-se que trobarien l'avenc. Per una banda, En Bernadet estava ofès pel fet que desconfiassin de la seva habilitat com a guia, però per una altra estava ben content que hi anàs Mestre Arnau, el seu ídol camperol.

La furgoneta s'enfilava com un moix, per amunt i per amunt, fins que arribaren davant les barreres del camí forestal. En Bernadet calculà amb la brúixola la posició del sol a les tres de l'horabaixa, a fi que son pare deixàs el cotxe allà on estarial'ombra del pi quan tornassin de l'eixida. Si tornaven.

Es posaren en camí: Firdausi amb tots els paquets del menjar i un maletí negre de cuir, d'aspecte molt, molt

L'avenc

vell, i que l'aiatola no perdia de vista, sense fer gens de cas a l'esplèndid paisatge que tenien a l'esquerra: la badia de Ciutat que s'obria com un ventall de blau i verd i argent tremoladís. Cabrera i ses companyones tenien quelcom de cetacis endormissats, allà a l'entrellum.

El vent s'havia passat el matí fregant el sòtil blau, fins a deixar-lo ben lluent i amb la color viva i neta, a força de polir-lo amb els borrellons de llana dels niguls, que ara suraven per aquí i per allà, relliscant silenciosament, airosos com velers i blancs com cignes, una flota fadada cercant debades un port, quasi al nivell dels expedicionaris, mentre les seves ombres formaven arxipèlags de llum i ombra, clapant la mar en una impossible geografia de caps, badies, estrets, puntes, entrants, penínsules, illots... "Uf! Quina sort, no haver d'estudiar aquesta geografia..." pensà En Bernadet. I ara, que havia acabat aquella tasca, i deixat ben lluenta la plata de la mar, el vent, que pel que es veu s'havia aixecat amb el dia feiner, estava espolsant els pins i garrovers, llevant-los la fullaca morta i composant-la en caramulls.

I la barreja de flaires que els ofería li havia sortit d'allò més reeixit: reïna i estepa negra a parts iguals un bon raig de terra humida, i el tot

de La Moneda

adornat amb una sospita de romaní.

De tots ells, sols en Bernadet gorguejava preguntes a dreta i esquerra, provant de fer-se amic del senyor Hafiz, l'únic que parlava castellà; però avui l'home anava capficat i mújol. Així mateix, son pare li féu part d'allò que pensava que hauria succeït a Teheran: Hafiz degué mostrar el text a qualche especialista en farsi medieval, i pel que es veu devia tractar-se d'un descobriment molt important, perquè havien enviat un aiatola, potser un expert en arqueologia, i amb Firdausi en pla de gorilla per si calia donar-se a entendre de qualche manera distinta a les paraules xampurrades pel pobre senyor Hafiz, que es veia aficat dins aquell embull sense fer-ne comptes.

- ¿I què vol dir aquest nom de Firdausi?

- Firdausi, gran poeta siglo XI. Escribir "Libro de reyes": batallas, historia grandes guerreros. -li explicà Hafiz, mirant-se de coa d'ull l'interessat.

- I ell en té com a pinta, de militar o guerrer. ¿Que és militar o policia secret?

- No saber. El venir con aiatola.

- ¿I què posava aquell escrit que mon pare vos va enviar a Teheran?

- No saber. Sólo saber aiatola Shitani.

Aquest seguia boca closa, els ulls negres i lluent fixats davant seu, la capa bruna volatejant pesadament darrera darrera, la qual cosa, afegint-hi el nas aguilenc i el turbant blanc, li acabava de donar un aire de voltor cercant la seva presa del dia.

-I què hi ha dins aquesta maleta?

- No saber. Cosas aiatola.

- I què vos va passar a s'ull?

- Ummm... Tener accidente cuando hablar por teléfono.

En Bernadet no acabava de comprendre com era possible posar-se un ull a la funerals telefonant, però aquella estora que va estar a contestar li féu pensar que darrera l'"Ummm" s'hi amagava una mena.

I no arava gens errat.

Darrera un revolt, veren de sobte un drac grandió, d'esquena poderosa roja i grisa, acotat com per saltar en qualsevol moment, la coa llarga i crestada, el cap alt i vigilant la vall de Calvià, amb el poble escampat com un esquitx de calç, i al mig, les torres de l'església amb els seus cascs als quals just manca el plomall per acabar de semblar del tot dos soldats d'opereta.

Marges de pinars foscs i sorruts ocupaven els turons, i per la planura onejava la pobra terra de conradís pàl·lida i roja a clapes, com les mans d'una dona pagesa oferint, incorreguda, un dinar humil.

"Heus aquí tot el que tenc. La terra és seca i argilosa, i els núvols, avars de pluja. Les ovelles antigues dels turons tenen eixutes les mamelles de les fonts. Heus aquí tot el que tenc: quatre metles, un poc de pa. I potser un quern de figues per deixar-vos la boca dólça".

- Jas, ja se veu Galatzó. És es puig que més m'agrada, pareix talment un drac!

(Extreta del seu llibre "Rondalles pels qui els agraden blanques", de col·lecció Illes D'Or.Palma .1987

ES CAPDELLÀ

-12

Es costumbre en esta localidad una tarde de las Feistas Populares celebrar el Homenaje a la Vejez. Este año como anteriores ha estado presidido por las autoridades: Resaltando la del Alcalde del Calvià, Sr. Obrador, por dos motivos, una por ser la máxima autoridad, y otra por ser quien, con Guillermo el apreciado Gerente de "Sa Nostra" los que pagan la factura de tan hermoso y humanitario acto. El Sr. Obrador, con su palabra fácil, elogió y recalcó la labor y comportamiento realizado durante el tiempo que hemos permanecido en activo. Que por ser ejemplar debe servirnos de lección donde aprender de vosotros los que ahora ocupamos vuestros puestos y otras generaciones venideras. Este año la fiesta ha sido diferente de los otros. Se ha suprimido el sobre a cambio de helado y ensaimadas. No, yo diría que se ha hecho porque la fiesta resultase más lucida, más brillante. El sobre aunque lo que llevaba dentro fuese muy apreciado y calase hondo, su imagen es peregrina, nada vistosa ni llamativa como es la silueta apetitosa y emotiva, que ofrecen una mesas preparadas para tomar helado y ensaimadas al lado de una pista donde se oye música y está bailando un parado. También bailaron jóvenes del pueblo, que fueron muy aplaudidos, como lo fueron los demás actos por toda la gente que llenaba la plaza. Una atención más que debemos agradecer a la dirección es por el acertado regalo de una "pulsera antireumática" fabricada por Fabisa, en Capdellà, por el buen gusto que ofrece y el estado psicológico que despierta.

Cuando la tarde, que había sido templada, clara y soleada, tocaba a su fin perdiéndose el sol por el horizonte la fiesta seguía los mismos pasos. Feliz por todo lo acontecido, pero un poco preocupado, pensando en el año que viene al repetirlo, si algún

compañero estará ausente para aplaudirla, como ha hecho este año.

Cuando no había transcurrido quince días, del que con una fiesta fueron homenajeados los ancianos de Capdellà vuelven con ilusión y entusiasmo a celebrar otra fiesta. "Commemorar el primer aniversario del Club". Este centro maravilloso, que nos brinda y permite reunirnos varios días a la semana, entre nosotros, escapar del ocio, con charlas, juegos y otros pasatiempos, como si fuésemos niños. Convocar asambleas, para discutir cuando y en donde hacer otra excursión. Modo que nos proporciona pasar un día bien, fabuloso; conocer estos bellos lugares encantadores que tiene Mallorca y saciar nuestro apetito en un restaurante de fama. Nuestra situación en estas alturas es irreversible pero mientras sigue siendo tolerante en nuestras iniciativas, hemos de procurar pasarlo bien y aprovechar al máximo todos los momentos buenos; agradables que nos traigan felicidad; de lo contrario lo tendremos menos.

Si, efectivamente, el primero de Agosto a las ocho, con una cena a base de carne, celebramos el primer aniversario del club. Teníamos que hacerlo. Lo

queremos mucho; y aunque no fuese así, son cosas tradicionales. ¡Qué éxito!! Un éxito grande, clamoroso! No podía ser menos. Porque todo el pueblo participó en dar una mano donde hacía falta para que así fuese. Una cosa preocupaba al principio; preparar el menú para ciento veinte personas. Pero esto se volvió fácil y operativo, cuando dos famosos cocineros, un carnicero y el propietario de la panadería Bujosa, ofreció el horno para la cocción de las palanganas-, que militan en nuestras filas, voluntariamente se pusieron de acuerdo para llevar a cabo la operación. Estos cuatro hombres se merecen un aplauso, por ser los que han llevado el mayor peso de la cuestión. Fueron bastantes las mujeres que también se distinguieron en preparar las mesas, para que nada faltase, y servirnos en las mesas. El alcalde de Calvià, con otras autoridades, compartieron con nosotros la velada. Al saludarnos, nos dijo que le gustaba nuestra actuación, que si seguíamos unidos podríamos lograr muchas cosas.

Convencidos de que todo había salido bien, y satisfechos por lo acontecido, nos despedimos, pensando que el año que viene repetiremos la conmemoración.

JULIAN VICENS

Droguería y Ferreteria

CALVIA

MAJOR. 48 TELF. 67 01 01

CONCIERTOS
EN LA HIERBA

CONCERTS A LA GESPA

Com ja vàrem comunicar a passats números, durant aquest estiu s'estan ealitzant una sèrie de concerts de música clàssica, totalment gratuïts, al Golf de Ponent pagats per l'Ajuntament.

Fins ara es pot dir que una nitja de 200 a 300 persones han assistit a cada un d'ells.

Pels qui encara no ho sapigueu, vos direm que es procuren fer en nits de lluna plena, que l'entrada és lliure i que només és necessari dur-hi una tovallola per assegurar-vos damunt la gespa. Tots ells comencen a les 11 de la nit.

Ara ja només en queden tres i són aquests:

- 29 d'Agost: Tafelmusik.
- 6 de Setembre: Orqueta de Cambra iel Conservatori.
- 19 de Setembre: Encara per confirmar, però suposam que vendrà l'Orquesta Simfònica Pedrassí.

Juguetes Gual

C/. Mayor, 16

Tel. 67 01 90

Calvià - Mallorca

No hi na hagut cap ni una de les xerrades que anassin dirigides perquè una persona en concret, una sola, la llegís, aquesta tampoc, però si té una intenció perquè arribi amb les més grosses de les nostres salutacions on creim no ha viatjat mai cap de les anteriors edicions, al Canadà, a En Joan Vich, més concretament.

La xerrada la feim amb la seva germana, Na Paula de Ca'n Vich. Una dona persona de bon caràcter, sumament oberta i molt amable, encara que pels que no la coneixen sembli seca i distant.

De joveneta va viure amb els seus padrins per part de pare. El padrí, un home autoritari, diu que amb una mirada, Na Paula, l'entenia, i quan la renyava fora pel que fos, la feia tremolar. La seva neta, el recorda cantant a les bísties quan bartia. I que quan llaurava feia el solc ben dret i ben llarg, a Son Punta.

Com qualsevol nineta, ajudava als seus padrins en les labors del camp, però no solament en el que normalment fa una nina de 10 o 12 anys, sinó, batia les ametlles amb canya i era la preferida del padrí per anar darrera l'arada sembrant les faves, perquè tenia un bon pols en la freqüència de tirar les faves a la distància justa. Però Na Paula recorda amb "cariño" aquest temps, encara dels esforços físics en les feines del camp, l'imatge d'una nineta amb el paner passat pel braç i llançant les faves al solc, li fa somriure amb la mirada llunyana.

El seu pare, el Sen Joan Vich, comerciant, tenia carros per traginar marès de les pedreres. També una botiga a Ca'n Vich on Na Paula i germans despatxaven.

Mirant un poc més lluny a través dels ulls de Na Paula veim Camp de Mar, amb la gent arremolinada a un foc on s'està coguent l'arròs, com a culminació d'un dia de festa i sol. De Santa Ponça, la possessió, on la seva germana hi va estar uns anys, veim la sortida dels parells cap a la tasca, i quan els cavalls estan cansats i suosos, amb total llibertat prenen un bany a la platja, compartint-la amb els seus parellers i poca gent més, d'entre els molts

Xerrades d Cafè

de pins i cap edifici en tot l'entorn.

Té un agradable bon record del Sen Baelet Canals, si, aquell homenet que venia cacavets a davant Ca'n Garrit els dies de festa. A part d'aixó, com era amic de la família, els acompanyava, als cinc germans, en les excursions a Camp de Mar.

L'infantesa d'aquesta dona es va passar entre l'escola i aprendre a brodar a ca les monges.

El joc dels nins, mascles, reia, era preferit també per les nines. Després els exclusius de nines: casso, cromos (amb el llibre de "Grado"), a cartons de capses de mistos.

Amb les seves amigues de tota la vida "Ses de sa Central", va interpretar una comèdia, quan tenia 13 o 14 anys, que es deia "La Santa Pagesa", que era la representació de la vida de la Beata, representada per Na Margalida Caryelles. L'argument, contat aviat, és

el que expliquen unes colidores quan la Beata anava a collir, que els angelets l'ajudaven a omplir el parner, un altre grup de colidores estaven ballant mateixes, copeos i jotes, n'hi havia una Na Pinçana, (representada per Na Francisca des Xalet) que tenia novio i l'aryorava i feia un "solo" molt maco. Quan acabaven de collir sortia Mallorca (representada per Na Paula) vestida de pagesa "a cuerpo" amb els cordoncillos i el gipó ben estret i recitava aquesta poesia:

Som Mallorca l'encantada terra que Deu fe sorgir lluminosa i perfumada de la mar enmirallada de bell escambell de sa fira.

La serra de l'harmonia de l'aurritme i del cel blau on fila la xeremia una dolça melodia ressó de la meva pau.

Jo tenc un palau de fades que l'aigua m'ha encisellat de llargues endomassades de columnes tornejades i degotis irisat i un mantell de seda blanca pels nous ametllers teixit, ramells de flors tota blanca, cada hivern i mai hi manca, sobre el vert del meu vestit.

Molt gelosa de mon glòria remembrada és mon encant i per eterna memòria en el llibre de l'història vaig nés gestes anotant. I per aixó neix un dia, molts de segles han passat, un dels noms hi escrivia, lliri blau de pagesia, -amb perfum de santetat

el nom d'una tendre nina que mida sa claror, a la Serra Valldemossina i ara és Santa Catalina, la meva glòria major.

Després l'obra acabava i tot eren aplaudiments. Per completar els cartells ens resta el director: L'amo de Sa Central i el músic Mestre Pedro es Maquinista.

Per passar d'atleteta a dona van mitjançar 4 anys. Als 14 es posa a festejar amb En Gabriel Perelló, i als 18 se casen. Viu a Andratx i Alaró abans de tornar a Calvià. El temps d'oci els passava brodant o cosint. Una professora seva, andritxola, Na Catalina de Son Mas, ja molt velleta, li ha deixat un molt bon record.

D'on treien els models per cosir? Idò dels figurins.

Ja ara, forma part de la directiva de l'Associació de la tercera edat i és una de les cimes de l'homenatge als majors de 75 anys, que n'hi ha per fer varis equips de futbol, afortunadament.

A ca seva té un bon equip de música que no el posa més perquè està empageda que els veïnats no es destorbin pel renou. Es broma.

Te un desig, que el traslladam, recuperar les tertulies de pendre la fresca, en queda una tan sols pel seu barri: davant la Ferreria. I que duri molts d'anys

Joan Rubio i Biela Quetgles.

En conseqüència, l'estretor econòmica moldejà també l'esser dels nostres avantpassats. Uns mallorquins que subsistiren com podien dedicats a l'agricultura, mentre defensaven aquestes marines de les ràtzies que sovint feien nord-africans, turcs i genovesos. Mallorquins, calvianers, també dedicats al corsarisme institucionalitzat, mercaders d'esclaus, contrabandistes, bandejats a sou, bruixes i tafurers enganadors, cercadors de tresors. Quan aquests i altres recursos els fallaven, el camí a seguir era sempre el mateix: l'emigració als més diversos indrets del continent Europeu, després va esser Àfrica i d'ençà del segle XVIII fins als inicis del segle XX Amèrica amb les Antilles. Pensa que en gran mesura encerta el geògraf Dr. Bartomeu Barceló, quan en els seus estudis d'Aproximació a la Nissologia, afirma que els illencs com homes fronterers, abocats d'alguna manera a l'individualisme. A més a més essent les illes llocs tancats "la interacció dels seus habitants es més gran que a les terres continentals. Clans i castes s'hi oposen més vigorosament; l'activitat sentimental és més intensa: s'estima més i s'odia més, les amistats són més sòlides i les venjances més apassionades..."

La nostra història, encara que amb retard, es capgirà de cop i volta cap als anys 1.960, quan el turisme de masses va trastocar les arrels d'una economia i d'una societat preindustrial que al mateix temps ha afectat sensiblement les idees, opinions i maneres d'entendre el món dels mallorquins. per primera vegada i gràcies al turisme hem superat una pobresa secular que ens ha permès un modus vivendi que no haguéssim imaginat mai. Però amb l'impacte d'aquest procés rapidíssim i mancat de planificació, determinats canvis culturals i sobre el medi ambient no sempre es poden valorar d'una manera positiva. En l'aspecte cultural hem seguit la pauta d'adaptar-nos als gusts i desitjos dels visitants, modificant inclús les nostres aptituds, costums i escales de valors. I això no es deu

només a l'interès econòmic, sinó desgraciadament a una sobrevaloració cultural que ve de fora i a una infravaloració del que és propi. A uns altres nivells ha passat quelcom semblant amb un paisatge costaner que avui ja té una mala ferida, alhora que es comença a parlar d'una reconversió del sector Turisme. No pretenim esser derrotistes i s'equivoca qui ara mateix pugui pensar que estam en contra del turisme; cap mallorquí de seny pot estar contra el Turisme. En tot cas contra els qui immersos dins l'abundància no són conscients que és necessari conservar i augmentar aquesta abundància. Ens preocupen també les influències econòmiques exteriors que ens obliguen a vendre a preu de saldo un paisatge, un sol i unes platges que hauríem de cobrar a preu d'or. No obstant això, sé positivament que la problemàtica no és senzilla ni fàcil ni molt manco ho serà mentre governants i governats no entenguem que per damunt de les ideologies i disputes de partit, hi ha d'haver aquesta consciència de País de què parlava al principi. Una consciència, vertadera identitat com a poble que està donant excel·lents resultats a les Comunitats Autònomes anomenades històriques. En aquests moments, de construcció del País, gosaria dir que el que manco importa és que

A la cloenda vull acabar amb uns versos dedicats a la mar Mediterrània per un dels nostres més insignes i grans poetes: Miquel Costa i Llobera:

els mallorquins siguin de dretes o esquerres, mentre vegin clar que qualsevol projecte de futur seriós passa inicialment per la defensa de la pròpia personalitat col·lectiva. Som els mallorquins, els qui segurs de si mateixos tenuim dret a organitzar el nostre propi futur, a fer-ho des d'aquestes illes sense interferències externes, que tanmateix sempre donen lloc a grotescs sucursalismes.

Mar de suprema blavor safírica,
inagotable font de sal àtica,
ets bressol de la forma perfecta,
gremi matern de la humanal cultura!

Sens tu, la fonda por oceànica
retret hauria tota nau frèvola;
tu, invitant amb l'abraç de tes costes,
caminar feies els primers navilis.

Així escampares en fàcil càrrega
els fruits d'Egipte, la tília púrpura,
l'or d'Ofir, les riqueses de Tarsis,
l'art i la idea, animadors de pobles...

I al coronar-te ciutats marítimes,
feren de l'Àsia, l'Europa i l'Àfrica
l'antic món; i si un nou se n'hi ajunta,
de tu nasqué el Descobridor magnànim.

Moltes gràcies,

PREGÓ FESTES DEL REI EN JAUME 1.985

Santa Ponça, 7 de Setembre de 1.985.

Lleonard Muntaner i Mariano.
Professor de la Universitat
de les Illes Balears.

PUB ROLLING'S
MUSIC-BAR "ES CASINO"
Ca'n Vich, 3 - CALVIA

creació

La bolla de foc es fonia i s'aufegava mitjant era aglapit per l'immensa extensió blana i fosca que ocupava quasitot l'espai que era a disposició del grupet que es va quedar a la costa de Posneloya. Els crepuscles a l'Equador són tan fugidors com l'esclat de milers de focs que s'apaguen en quan tornes a alenar. Deixaven a més de 200 km hores de sòn, de sol, de ràbia, de fang, munts de paraules que tapaven llàgrimes i agraïments. Aquell sol immens era el signe d'el cor immens d'aquell petit país que el 19 de juliol celebrava la seva llibertat.

Antoni Fuster.

Volem donar el nostre condol a la família de'n Joan Vicens i Morey mort el passat dimecres dia 19 d'agost en accident de tràfic .

En el cel el vegem.

COMESTIBLES

SIMÓ

Mayer, 80 CALVIA

En Pere de sa
Cullera

ELS EXCESSOS DE LA "SIN HUESO"

Es ben evident que l'Ajuntament quan va prendre la decissió de fer el poliesportiu no va fer una prospecció de mercat.

La prospecció de mercat serveix per saber l'acollida que l nou producte tindrà quan es posi a l'abast del públic.

I això ho dic perquè, crec que el que un estudi seriós i científic hagués demostrat és que l'instal·lació necessària per culminar les aspiracions del potencial públic hagués estat un "paraninfo". M'explic, un "foro" per poder cadascun expressar-se com li vengués en gana. Un edifici estratègicament situat, amb accessos de tots els voltants del poble, túnels, ponst. Obert, sense celràs, perquè no hi hagués cap limitació a les grans exposicions.

Així, el que voldria amollar la llengo ("sin hueso") diguent invents i mentides damunt el tema de les monges, ho podria fer. Sense ser necessari tenir-ne ni puta idea sobre el tema, però no per això tendria menys oportunitat de rebre els aplaudiments d'altres ponents que estarien educadament esperant torn.

El que tengués ganes de xerrar de les trampes que es fan al rallie, ho exposaria públicament i defensaria la seva teoria, sense tenir-ne cap

prova, i únicament per poder-se treure la frustració de no haver pogut guanyar ni un premi de consolació en cap de les sis edicions passades.

Al qui no li agradàs la organització de les festes de Sant Jaume, en lloc d'haver-ho de dir en petites capelletes, ho exposaria damunt el cadafal del "Paraninfo". Així podria presentar la seva alternativa, consistent en no fer res, i deixar que els altres ho facin per poder-los criticar, i sobretot perquè no sabia fer res més.

Creo que davant aquests exemples recents els responsables de la construcció del Poliesportiu: sí, i del paraninfo: no, han de reconèixer públicament el seu error.

Aquest escrit, que n'estic segur, cap dels al·ludits no llegirà, perquè dubt que en sàpiguen, almanco em serveix com a via d'escapada de la mala llet acumulada per l'actuació de varies dotzenes de calvianers que no em feu més que llàstima.

Fava

Parada

Les seves aficions són la guitarra i la bicicleta, la seva professió és la d'hosteleria, concretament recepció encara que també ha passat per la contabilitat. Ell és un calvianer, en Toni Mir. Vàrem tenir una xerradeta amb ell per la ràdio a principis de juliol, i a part de que nos contàs moltes coses també ens va obsequiar amb peces com

El Vals de'n Calatayud, que l'estima especialment per ser la 1ª que va aprendre

Mazurca Brillante de Mestre Pere Alemany, també calvianer

Mazurca de'n Tàrrega

Cançó de Bressol de'n Calatayud i que te lletra de'n Pere Orpí

Rossemary de S'Opereta

Dança Mora de'n Calatayud

Mi Favorita, anònima

Romarc Anònim

Fa 22 anys que treballa a l'hosteleria i concretament des de l'any 73 està a Peguera, quan en Toni va començar a Peguera ja hi havia molts d'hotels, però ens diu que el turisme ha canviat, com tots sabem, molts de llavonces ençà, abans venia turisme de més qualitat, quasi no se feia feina amb les agències, sino que els turistes venien de forma particular, abans també se guanyava més de propines que de sou, mentres ara quasi ja han desaparegut...

Ens conta un poc com era Peguera i ens diu que els hotels més antics són hotels com el Carabela, el Mar i Pins, el Platges de Peguera... que ja tenen uns 40 anys, són hotels que s'han anat acondicionant a les necessitats actuals.

I deixam aquesta petita introducció perquè el que realment ens interessa és la seva faceta de guitarrista i molt bon guitarrista com els que el vàrem poder sentir comprovarem.

Va començar des de petit, als dotze anys quan els reis li vàren dur una guitarra, de 500 ₣ en aquell temps, una de les més barates, que avui s'equipara a les ce 6000, és dir un preu bastant assequible si comparem amb qualsevol de les joguetes que duen els reis als nostres fills, i ens diu en Toni que a més són les millors per aprendre-ne ja que encara que tenen el pont més dur això ajuda a que els dits s'exercitin i es facin forts, o sigui que ja ho sabeu els que hagueu de comprar qualque guitarra per començar a aprendre-ne.

Ha tengut com a professor a ne'l nostre ben estimat Tomeu "roses" que ha estat qui li ha ensenyat quasi tot encara que hi va haver un període de temps, dufant el servei militar en que va anar a classe amb en Tomeu Calatayud a Ciutat.

Li demanam si el mestre era molt dur amb ell, que és normalment del que se queixen els alumnes de qualsevol mestre, i ens diu que no perquè a ell li agradava molt i per tant era ell el primer que s'exigia, en Tomeu li presentava una cançó el dissabte vespre i ell a les 7'30 del matí quan feien missa primera ja la sabia. Estudiava una mitja de 8 hores diàries i això ho compartia amb l'escola.

Té encara la seva primera guitarra i en té tres més, ens diu graciosament que les seves guitarres han anat millorant, no com ell.

Li demanam com creu que està actualment l'afició per la guitarra entre els infants i ens diu que en principi estan com acostumats a fer menys esforç per tant que qui comença ho sol deixar encara que el qui té vertadera afició és com abans, que s'hi dedica en còs i ànima, el millor és estudiar les notes bàsiques de solfeig i després anar combinant aquest estudi amb l'estudi de l'instrument, ja que així es fa més agradable pels joves que sino se cansen més aviat, creu que necessiten en aquesta etapa molta ajuda moral i més envat un camp d'oportunitats que ara hauria de possibilitar, en part, la nostra Ràdio Municipal, i nosaltres ens feim solidàries i des d'aquestes pàgines feim una cridada als responsables de la ràdio

La guitarra no necessita uns esments especials sino simplement no deixar-la al sol, ni a l'humitat, i millor llevar-li les cordes si ha d'estar temps sense utilitzar-se. La qualitat d'una guitarra només consisteix amb el tipus de fusta i de com està tractada.

En Toni Mir té un disc gravat encara que no s'hi ha dedicat mai professionalment a la música, i no s'hi ha dedicat no per manca d'oportunitats sino per manca de decisió pentura influït una mica per la família. Quan feia feina a l'hotel Caribe de Magalluf se pasava una gravació seva en el bar de l'hotel i un pic el director ho va sentir i i se la va endur al director de ràdio popular i aquest no se'n va poder avenir de que fes feina a l'hotel i no de música, li feren una sèrie d'entrevistes, una d'elles per na Conxita Montijano i a partir d'això va tenir moltes ofertes.

Ens conta que de jovenot va formar part d'un conjunt modern que se deia "Los Jóvenes" i que dos dels seus components eren en Jaume Mascaró i en Tomeu "Biela". Ha donat classes particulars de guitarra i una cosa molt important és que també compon peces musicals encara que té una especial sensibilitat per crear cançons bones per conjunts se quiexa de que no siguin més adequades per guitarra.

I ja acabam la xerrada amb en Toni que com a darrera cosa vol fer públic el seu agraïment a ne'n Tomeu Quetgles, a Guillem Bernat, a Fausto Frau i a Bernat Perpinyà.

I noltros des d'aquí volem transpassar el seu desitg i el nostre de que aquest hivern el sentiguem en directe a qualque vetlada en el nostre poble, és per això que també feim una cridada a l'Associació "la Vila" que sabem que té una subvenció de l'ajuntament per actes culturals a que el convidi aviat a que ens deleiti a tots els calvianers amb la seva guitarra.

CARME LÓPEZ I ANTICH

HISTORIES DE CALVIÀ

HISTORIES DE CALVIA

Devers l'any 1.790, a Calvià hi hagué un metge anomenat Miquel Parets el qual, per indicacions reials (de Carles III), va fer una "Descripción topográfica de la villa de Calvià". (És clar que les indicacions del rei no es referien només a Calvià sinó a tot l'Estat i, lògicament, el nostre bon metge de capçalera s'hi va veure implicat).

190 anys després, en jaume Bover treia de l'oblit aquest informe i el publicava a Panorama Balear amb el nº 105. El nostre propòsit és donar-lo a conèixer a tots els lectors esperant que tant l'editor Lluís Ripoll com en Jaume Bover no s'enfadïn.

Aquest llibret té una introducció de tres pàgines que procurarem donarvos en la quantitat que càpiga a l'espai que ens deixa la Revista.

Aquí teniu l'inform del Dr. Parets:

"A causa de tener los moradores de esta Villa poca asistencia, y consuelo en sus enfermedades, y mayormente los pobres por tener poco caudal", l'Ajuntament acordà l'any 1.779 conduir el Dr. Miquel Parets com a metge titular del terme.

Decidiren els regidors "darle cada año por su conducta quarenta y cinco libras, y las casas para su habitación, y tierra propia de Juan Varger a quien deberá pagar la Villa diez libras cada año por arrendamiento". Els honoraris "por cada visita se le pagará dos sueldos de la casa o vecinos de la Villa, se entiende hasta el torriente, y pasado aquel o fuera de él quatro sueldos por visita".

Estava obligat també "a acudir a los enfermos del distrito antes que a los de otra Villa, y en caso que no haya ningun enfermo no será impedido si quiere irse en Palma o en otraq parte del presente distrito".

"Y en caso de quererle quitar la conducta la Villa deverá avisarlo dos meses antes de fenecer el año, y si el mismo Parets no quiere continuarla también avisará los dos meses antes de acabar el año, que empezará a 8 de octubre venidero, y se le pagará en dos plazos iguales uno a nueve de abril, y el otro a nueve octubre"(1).

Anys després el doctor es feu soci de la Academia Médico-Práctica de Mallorca, fundada per la Societat d'Amics del País l'any 1.788, institució que tenia a més dels objectius propis de tota acadèmia mèdica, l'obligació imposada per Carles III "de hacer indagaciones sobre la historia natural y médica de la Isla, la descripción topográfica-médica de sus pueblos, las costumbres de los habitantes en quanto tengan relación con sus enfermedades, las causas físicas territoriales de las endemias y epidemias, formando cada año tablas necrológicas"(2).

Com a bon soci presentà el 1.790 una Descripción topográfica de la Villa de Calvià, fruit de la seva experiència d'onze anys de serveis a dita vila. El manuscrit original es conserva a l'arxiu de l'Academia Médico-Práctica de Mallorca, avui a la Reial Academia de Medicina i Cirurgia de Balears(3).

Continuarà

NOTES BIBLIOGRÀFIQUES

(1).- Arxiu Municipal de Calvià. Llibre d'Actes de l'Ajuntament de Calvià 1.717-1.719. Notes facilitades per L. Muntaner.

(2).- Francesc Bujosa i Homar. La Academia Médico-Práctica de Mallorca (1.788-1.800). Valencia, 1.975.

(3).- Manuscrit de 9 p., 205x150 mm. "Disertaciones, nº 76".

10 EXCURSIONS A PEU

El nostre habitual col·laborador Pere Morey va programar un total de 10 excursions que el nostre Ajuntament va dur a l'impremta. L'amic pere ens va dir que les podríem reproduir en voler i, per això aquí va la primera:

PORTALS VELLS I CALA FIGUERA

Està marcada amb senyes grogues.

Inici: Aturada del bus a Sa Porrassa o de Portals Vells mateix on heu de veure les covarres que li donen nom, i de les que es va treure bona part de la pedra amb que es va fer la Seu. Just davant de l'entrada veureu una petita península on encara es poden reconèixer les restes d'un fortí medieval que protegia les pedreres abans que es construís, al XVI, la Torre del Moro, que controlava amb sos canons l'entrada a la cala.

Dins la cova, els picapedrers hi varen excavar a la roca mateixa una capelleta on es venerava la Mare de Déu de Portals, que quan fou traslladada més a prop de Ciutat, devers 1.860, donà nom a Portals Nous. També hi ha un retaule barroc tot plè de figures més o manco esotèriques. elements cristians i màgics. L'Arxiduc Lluís Salvador assegura que hi va veure una data de 1.600 i busques. Aquesta obra d'art... naïf està signada per un tal "Ioachim Vallés (Pi)có alias Marchami".

Pujau ara part damunt les coves i anau vorera vorera fins a Cala Figuera, on veureu unes quantes coves prehistòriques... i unes filferrades que vos barraran el pas, perquè és zona militar. Si podeu convèncer als soldats de que no els anau a fotre els canons, a lo millor vos deixaran arribar al far, construït l'any 1.850 per ordre

d'Isabel II. Ara, si trobau un cabo maleit i vos arruixa, sempre podeu tornar enrera pel camí del far fins que trobeu una desviació a mà esquerra, seguiu-la fins a l'atalaia de Cala Figuera, que vigila un indret amb un nom de tràgiques recordances: Punta Catiús.

Podeu tornar per la mateixa carretera, que vos deixarà a Portals Vells al cap de 3 Km. o a Sa Porrassa, a 8 Km. (7 a Canàries). Posau-vos repelent pels moscards, no sia cosa que hagin patit la vega que feren amb mi quan hi vaig anar.

Temps: Porrassa-Portals:lh.; a Cala Figuera:45'; a Portals: 45'; a Sa Porrassa: 90'.

Pere Morey.

Amics del Raiguer

Presentació.

En primer lloc ens interessa deixar ben clar que les persones que integram l'associació "AMICS DEL RAIGUER" són majoritàriament residents dels diferents pobles d'aquesta comarca, usuaris de la seva xarxa viària i per tant perfectament conscients de la seva problemàtica i de la necessitat de millorar-la=

L'Associació s'oposa i rebutja el model de xarxa viària, el projecte d'Autopista / Autovia, proposat per la Conselleria d'Obres públiques i Urbanisme del Govern Balear.

Ens oposam a la realització d'un projecte elaborat prèviament a un Pla Director Territorial, o a un Pla Global de Transports, sense un estudi urbanístic, econòmic o sociològic. Es vol dur a terme un projecte sense plantejar-se que l'actuació en matèria viària no hauria d'esser puntual, sino conjunta i immersa dins d'una política integral d'ordenació del territori, contemplant, conjuntament, amb un tracta-

ment integral de la xarxa viària pre-existent i amb una ampla participació i debat ciutadà.

Rebutjam un projecte irreversible, que és determinant per el nostre futur territorial, econòmic i urbanístic. Serà un element determinant, a més a més d'unes futures Directrius d'Ordenació Territorial. Hi haurà un abans i un després de l'Autopista amb un model d'illa molt determinat.

Alternatives:

Per a la millora de la xarxa viària proposam les següents alternatives:

a) El redoblament i millora de l'actual carretera Marratxí-Inca, amb els passos a nivell, cinc unvalacions urbanes integrades en el teixit urbanístic de cada nucli, ... que es trobin convenients. Aquesta solució ja havia estat apuntada prèviament, fins i tot en el PGOU d'Inca, i que incomprendiblement s'ha abandonat.

b) A Mallorca existeix una densa xarxa de carreteres secundàries fruit de la recesitat de relacions entre els diferents pobles, la qual cosa és molt significatiu i respon al model d'ordenació territorial econòmic, històric i idiosincràtic de la nostra illa. Aquestes carreteres, han d'esser acondicionades, millorades, essent rutes alternatives i descentralitzadores i per tant potenciadores dels pobles i de l'economia de l'interior de l'illa. Es tracta d'una alternativa al monocultiu desenrollista del turisme i de l'exclusiu foment de la zona perifèrica o costanera. Donaria una alternativa de futur a la subarbització, despoblament i empobriment de l'interior, al desequilibri econòmic, de serveis i a la macrocefàlia de Palma.

c) Pla Global de Transports, potenciant el transport públic, no amb dilapidació i despilfarrament de la infraestructura del ferrocarril marginant-lo i potenciant el transport privat.

Si analitzam el cost d'Oportunitat, la idoneitat del projecte, els salvatges costos socials que comporta, observam que està presupostat en QUATRE MIL CINC-CENTS SETANTA I UN MILONS CINC-

CENTES UNA MIL QUATRECENTES SETZE PESSE-
TES (4.571.416 ₧). Cada quilòmetre surt
unes cinc vegades més car que el desdo-
blament d'una carretera. El sacrifici
de terrenys és d'UN MILIO NOUCENTS
VINT-I-QUATRE MIL DOSCENTES TETANTA
CINC METRES (1.924.275 m²), unes deu
vegades més que una carretera desdoblada
sense resoldre cap problema que no
pugui solventar la xarxa viària pre-
existent -millorada i potenciada- i
duu com a conseqüència la pràctica
inutilització d'una infinitat de terre-
nys per finques xapades, sistemes de
reg, accesos, desertització, fort impac-
te ambiental, tall de carreteres i
de l'illa, economies de famílies i
pobles, cases i edificis arrassades.

Si plantejam el binomi Transport/Temps,
és evident que a Mallorca es tradueix
a Avió/Vaixell, els cànons continentals
no són extrapolables a una illa.

Una autopista serveix per a comunicar
amb rapidesa dos punts allunyats, als
quals eventualment es poden sumar alguns
punts intermitjos necessàriament esca-
sos donada la complexitat dels enllaços
que s'han de menester. La resta del
traçat queda per definició aïllat del
territori que l'envolta: ningú pot
entrar o sortir de l'autopista, provo-
cant per tant una ruptura del territori
travessat per l'amplitud d'accès.

Aquest cost tan elevat, sols es jus-
tifica si es tracta de rompre l'aïlla-
ment, és a dir, de dotar d'uns eixos
ràpids de transport a una àrea gran
i incomunicada; millorant la xarxa viària
existent a Mallorca es traduiria a
minuts.

Es inevitable que amb la crea-
ció d'una autopista com a alternativa
viària, es concentren els serveis,
els llocs de feina, el territori habi-
table i especulable. Això ens obligaria
a unes necessitats de dependència del
transport i d'energia, antieconòmiques
i absurdes, concentraria la comercia-
lització de productes encarint-los
d'una inflació absurda, provocaria
l'abandonament dels pobles, les formes
de vida de producció i de consum més
disperses i millor relacionades amb
el territori, reduint cada vegada més
la capacitat d'autonomia de la pobla-
ció.

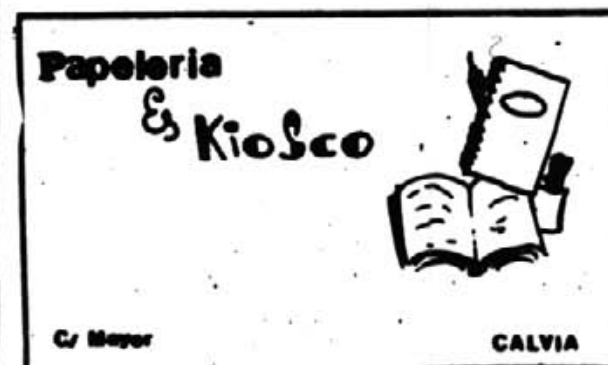
Informació i debat.

Un projecte d'aquesta magnitud
no es pot limitar a una breu i assèp-
tica exposició pública d'un projecte
exclusivament tecnocràtic, com deia
Clemenceau a la seva conegudíssima
frase "les carreteres és un assumpte
massa seriós per a deixar-les amb mans
dels enginyers". Els tècnics posen els
seus coneixements al servei del model
concret que els sol·licita el Govern
Balear. Es necessari sometre'l a debat
de tots els afectats (ciutadans, municipis,
comerciants, associacions, sindicats,
científics, tècnics, etc...), a fi de
conèixer totes les alternatives i saber
en funció de quins interessos se tria
per a una solució clarament insatis-
factoria.

La informació pública d'un projecte
realitzat en el silenci dels gabinets
i que trascendeix l'opinió pública
per primera i única vegada per a que
els ciutadans manifestin la seva opinió,
aquesta via de participació ciutadana
se revela absolutament insuficient
i inútil per a assentar damunt ella
la legitimitat dels plànols, es li-
mita a un simple complir en l'expedient
i cap als fets consumats.

Per tant l'actuació en matèria
viària no pot ésser puntual, fer o
no fer l'autopista, sino conjuntament
amb un tractament integral de la xarxa
viària pre-existent, de transports,
i immersa a més a més en una política
integral d'ordenació territorial.

ASSOCIACIO AMICS DEL RAIGUER

Festes

FESTES DEL DESEMBARCAMENT DEL REI EN JAUME

Enguany per necessitats d'edició del número de la Revista VEINATS del mes de setembre l'hem de dur a impremta abans que ho feiem els passats anys, per tant no podem tenir en les nostres mans el programa elaborat de les festes del Desembarcament, però sí podem oferir el projecte que encara està en elaboració. Seria el següent, susceptible de ser modificat, segons necessitats posteriors:

- Dia 9 de setembre: Actes oficials de rememoració, consistents en
 - Missa a la Capella de Sa Pedra Sagrada.
 - Commemoració de la Mort dels Montcades, davant sa Creu.
 - Commemoració del Desembarcament a la Creu de Sa Caleta, amb parlaments i l'actuació de la Banda de Música
- Dia 10 Actuació de MECANO, al camp de fútbol de Mofarès.
- Dia 12 Hi haurà un acte de presentació de totes les activitats que se realitzen sota l'organització de l'Associació Musical PERE JOSEP CANYELLES.

També hi ha previst una exposició de FOTOS ANTIGUES, i la celebració d'una GRAN GINKAMA FOTOGRÀFICA.

música

EL RACO DE'N PERE JOSEP CANYELLES

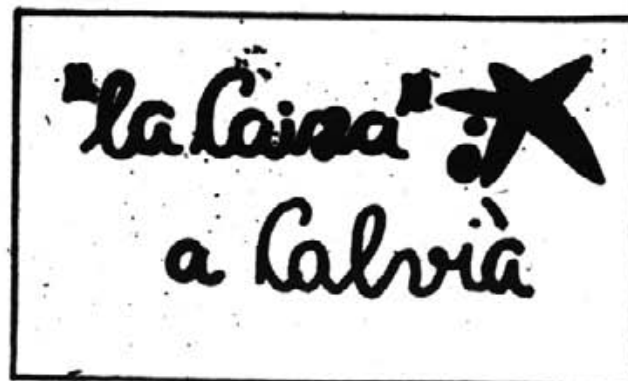
El proper 14 de setembre l'Associació Pere Josep Canyelles complirà un any de vida i per tal acontereixement es celebrarà l'assemblea general ordinària i posteriorment es farà un peti refrigeri per brindar per l'aniversari.

L'ordre del dia de l'assemblea és el següent:

- 1er.-Llegir l'acta de l'assemblea anterior, i aprovar-la si cal.
- 2on.-Balanç i memòria de l'any 86/87.
- 3er.-Fixació de quotes pels sòcis.
- 4art.-Proposta de presupost de l'any 87/88.
- 5è.-Nou emplaçament de l'escola de música i Banda. Canvi de domicili social.
- 6è.- Precs i preguntes.

El lloc de l'Assamblea serà a les escoles velles (damunt Ca Na Cucó), i l'hora les 20'30 en primera convocatòria i les 21 en segona; el dia és el divendres 18 de setembre.

Encara que a tots els sòcis sels avisarà per correu, tots els interessats preniu nota de la convocatòria per si el correu falla.

ESPORTS

Recentment ha finalitzat el Trofeu de Futbol "Costa de Ponent", celebrat en aquesta edició a Calvià, amb motiu del qual es va inaugurar la nova il·luminació que, en la seva totalitat, representa un total de 42.000 W. de llum.

D'aquesta darrera edició, que fou guanyada justament pel Santa Ponça a l'Andratx per 3-2, encara que necessitant pròrroga, voldríem destacar que, per primera vegada, els quatre equips participants compartiran categoria enguany dins el Grup de la Tercera Divisió Balear, on només hi havia el Calvià.

Per altra banda, ha estat significativa la violència com s'han emprat els equips, que ha fet que gaire bé 8 jugadors, en 4 partits, hagin estat expulsats.

Sabem que els pressidents ja s'havien queixat d'aquest fet en altres anys, però és preocupant veure com no s'ha fet res per a solucionar-ho. Esperem que els enfrontaments durant la lliga no es distinguesquin per aquest motiu.

L'altre aspecte, encara que no significatiu, però sí preocupant, és aquest darrer lloc ocupat pel C.D. Calvià i que permet prevoure una altra difícil i angoixosa temporada.

La classificació final ha estat aquesta:

- 1er.- C.D. Santa Ponça.
- 2on.- C.D. Andratx.
- 3er.- C.D. Cade.
- 4art.- C.D. Calvià.

Ja per acabar fer una suggèrència per l'any qui ve: la presència del Maganova. Recordem que l'esport ha de ser una forma d'integració.

La normal activitat que du a Terme l'Escola Municipal de Vela s'ha vist estorbada aquests darrers dies per un estrany fet en relació amb l'enfonsament d'una de les barques utilitzades. Com que hem vist que als mitjans de comunicació les informacions aparegudes no resultaven massa clarificadores, Veïnats s'ha posat en contacte amb el Regidor d'Esports, Xisco Mulet, i aquí vos oferim el seu relat dels fets:

"De dematinada un veïnat de Portals va veure com unes persones, que no saben qui eren, estaven enfonçant dues de les nostres barques i va avisar a la Policia. Va resultar que també hi havia una dona amb dos nins també ho presenciava des de la platja, i varen esser aquests dos infants els qui en varen treure una, no del fons de la mar perquè encara surava, i la varen fermar a la vorera. Aquesta dona, sembla que recolzada per la llei, reclamava, amb no massa bons modos, una recompensa, a la qual cosa jo li vaig contestar que fes la sol·licitud peñtinent a l'Ajuntament. És va enfadar molt, però la barca la mos va tornar.

L'assumpte no va quear així, perquè després ens va comunicar que tornaria agafar la barca del lloc on nosaltres la teníem fermada i al s'enduria. Així ho va fer i en aquest punt extrany ens trobam".

BAUZA

★ ELECTRODOMESTICOS

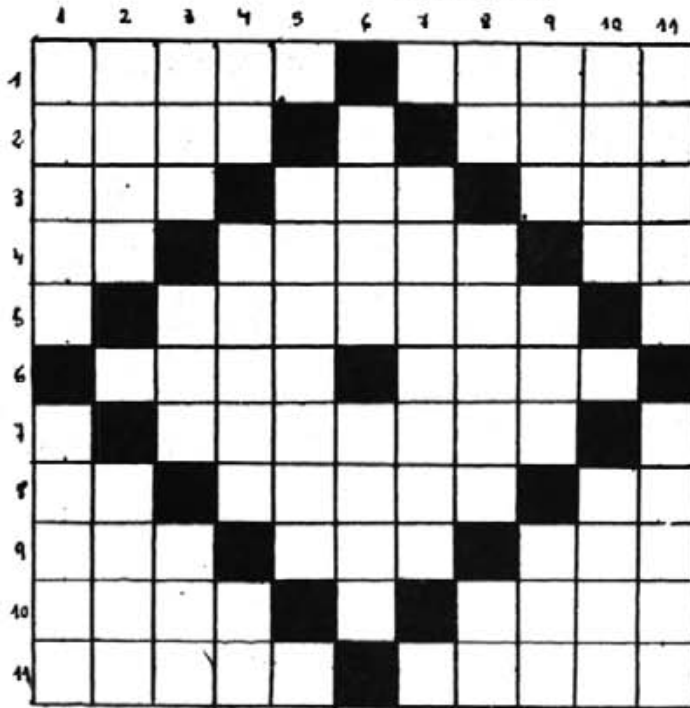
★ JUGUETES

★ OBJETOS DE REGALO

C/ Meyer, 34 CALVIA

ENCREUAT

Pep Suàrez

HORIZONTALES: 1.-Parte de proa del costado de un buque.Veta o vena mineral. 2.-Fundador del Imperio Persa. Convoco asistencia a determinado lugar. 3.-Signo zodiacal.Medida de longitud.Su Alteza Real. 4.-Contracción.Antiguo oblador de Iberia.Conjunción negativa. 5.-Cien.Pólvora rompedora para minas. Vocal. 6.-Emplear.Glándula mamaria. 7.-Mil.Elemento indispensable en la R.T.V., plural.Vocal. 8.-Campeón.Al revés,dios de la mitología griega, padre de las Nereidas.Nota musical,al revés. 9.-Tratamiento inglés,al revés.Señal internacional de socorro.Labre. 10.-Te derrumbas.Consonante.Al revés,escala de colores. 11.-Querida,estimada.Nombre de mujer.

VERTICALES: 1.-Al revés,saca copia del original.Señal,distintivo. 2.-Sustancia muy dulce que elaboran las abejas.Vocal.Thailandia. 3.-Bóvido del Cáucaso.Asidero.Exista. 4.-Voz de arrullo.Magnetizo.Abreviatura de pseudónimo. 5.-Vocal.Provoques la expulsión del feto.Vocal. 6.-Casa.Dios griego del amor. 7.-Consonante.Al revés,notará,percibirá.Vocal. 8.-Noventa y nueve.Vigilan,observan.Contracción. 9.-Flor heráldica.Auxiliar Técnica Sanitaria.Quiera. 10.-Organización Tratado Atlántico Norte.Vocal.Antiguamente,Persia. 11.-Artilugio árabe para sacar agua de un pozo.Letra griega.

- * REPORTAJES
- * VIDEO - CINE
- * INDUSTRIALES
- * UNIDAD MOVIL

Ultramarinos MPR
Pescados Pto. Pollença

67 02 06

ca na cucó, 4

C/. Amaller's, 3
67 05 69

07196 CAPDELLA
(Mallorca)

CONVOCATORIA NORMATIVA DE PUBLICACIONES PARA 1988

CAJA DE BALEARES
"SA NOSTRA"

**Puede recoger las bases
en cualquiera de nuestras
125 oficinas en las Baleares.**

**El plazo de presentación
finaliza el próximo 31 de Octubre.**